

NR 1(55)/2010
STYCZEŃ-LUTY

VITA ACADEMICA

ISSN 1642-2244

BIULETYN INFORMACYJNY UNIWERSYTETU PAPIESKIEGO JANA PAWŁA II

**Magnificencjo,
*Plurimos Annos!***

Niech cię Pan błogostawi i strzeże.
Niech Pan rozpromieni
oblicze swe nad tobą,
niech cię obdarzy swą łaską.
Niech zwróci ku tobie oblicze swoje
i niech cię obdarzy pokojem.

Księga Liczb

MAGNIFICENCJO, PLURIMOS ANNOS!

Spis treści

Jubileusz Jego Magnificencji ks. prof. dr. hab. Jana Macieja Dyducha	3
Wydarzyło się	4
Uroczyste promocje doktorskie, 11.01.2010	5
Homilia 613. rocznica erygowania WT	6
Księga pamiątkowa „Lex tua veritas”	8
Zagrożenia współczesnej rodziny	10
Magisterium Kościoła w zderzeniu z prawem państwowym	12
Pośrednictwo podporządkowane Jedynemu Pośrednikowi	14
Wyjazd katechetyczny studentów teologii	15
Tradycja syryjskiego Orientu	16
Integracyjne spotkanie wigilijne	17
Nowy gmach Biblioteki	17
Czym jest uniwersytet? – kazanie	18
Oplatek dla kapłanów	19
List rektora na Boże Narodzenie 2009	20
Oplatek na Uniwersytecie Jagiellońskim	22
Z archiwum UPJPII	23
Czytelnia	24

VITA ACADEMICA

Biuletyn Informacyjny
Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II
w Krakowie

Redakcja
ul. Kanonicza 9, 31-002 Kraków
tel./faks 12 370 86 06
e-mail: rzecznik@upjp2.edu.pl

Redaktor prowadzący: Jędrzej Majka
Opracowanie graficzne: Krzysztof Kozeniak

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych oraz
zastrzega sobie prawo do skróćów i redakcyjnego opracowania
tekstów przyjętych do druku.

Numer zamknięto 14 stycznia 2010 r.

Jubileusz Jego Magnificencji Ks. prof. dr. hab. Jana Macieja Dyducha

Spotykamy się dzisiaj w wyjątkowym miejscu. Czy zadaliśmy sobie kiedyś to pytanie: Czym jest katedra na Wawelu dla środowiska kościelnego i uniwersyteckiego Krakowa? Wystarczy się tylko trochę rozejrzeć. Nie jesteśmy tu sami. Święci biskup krakowski Stanisław i królowa Jadwiga – to im oraz wielu innym, którzy tu spoczywają, zawdzięczamy rozwój wiary i nauki wielu ludzi, którzy przybyli do królewskiego miasta.

To w tej katedrze 23 czerwca 1963 roku z rąk biskupa Karola Wojtyły święcenia kapłańskie przyjął nasz Drogi Jubilat – ks. rektor Jan Maciej Dyduch. Wraz z nim był obecny Wielki Kanclerz ks. kardynał Stanisław Dziwisz troszczący się dziś o młody Uniwersytet. W ten właśnie sposób kolejne pokolenia biskupów, władz uczelnianych, profesorów i studentów kontynuują budowanie wspólnoty akademickiej.

Tak się złożyło, że życie i działalność naukowa Księdza Rektora – czcigodnego Jubilata obchodzącego 70-lecie urodzin – wpisują się w historię naszej uczelni. Dlatego też z wielką radością grono przyjaciół, profesorowie i studenci naszej uczelni pragną złożyć na ręce Jubilata przygotowaną z tej okazji Księgę pamiątkową jako dar całej wspólnoty akademickiej. W ten sposób chcemy wyrazić naszą wdzięczność za wszelki trud i pracę na naszej uczelni. Od momentu powołania Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie Ksiądz Profesor po dzień dzisiejszy prowadzi wykłady z prawa kanonicznego. Swoją pracę naukowo-dydaktyczną umiejętnie połączył z tworzeniem struktur uczelnianych. Zaowocowało to m.in. utworzeniem Instytutu Prawa Kanonicznego, którego był pierwszym dyrektorem. W latach 1991-1997 sprawował funkcję prorektora, a od 2004 rektora Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie. Przełomową datą w życiu Księdza Rektora jest 19 czerwca 2009 roku – utworzenie Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II. Stało się to możliwe także dzięki konsekwencji i wytrwałości Jubilata, których doświadczamy od lat. Postać Księdza Rektora, idącego codziennie do pracy, i jego poświęcenie sprawom uniwersytetu, połączone z wrodzonym

spokojem ducha, wprowadza w mury naszej uczelni ducha stabilności. Życzymy, aby to bogate doświadczenie Jego Magnificencji, połączone z mądrością i rozważą, nadal służyło dobru Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II.

Na zdjęciu: ks. dr hab. Wł. Zuziak, prof. UPJPII

Zapewne w tych dniach wszyscy życzą Magnificencji: „zdrowia, szczęścia, błogosławieństwa Bożego”. I my tego życzymy! Jednak znając dotychczasowe zaangażowanie Księdza Rektora – w życie Kościoła i naszej uczelni – chcielibyśmy zadedykować mu słowa św. Pawła: „Jesteście współobywatelami świętych i domownikami Boga – zbudowani na fundamencie apostołów i proroków, gdzie kamieniem węgielnym jest sam Chrystus Jezus. W Nim zespalana cała budowla rośnie na świętą w Panu świątynię, w Nim i wy także wznosicie się we wspólnym budowaniu” (Ef 2, 20-22). Oby to dzieło życia Księdza Rektora, jakim jest Uniwersytet Papieski Jana Pawła II, na stałe wpisało się w historię Krakowa i było nadal wspierane jego obecnością i twórczą pracą.

ks. dr hab. Władysław Zuziak, prof. UPJPII

Słowo wygłoszone w katedrze na Wawelu
11 stycznia 2010 r.

2009

16 listopada w kolegiacie św. Anny sprawowana była Eucharystia w intencji zmarłych pracowników naukowych wyższych uczelni miasta Krakowa.

18-23 listopada trwały V Dni Muzyki Kościelnej.

23 listopada połączone chóry Psalmodia i Kantei Sankt Barbara wraz z orkiestrą kameralną l'Estato Armonico wykonali jedno z największych arcydzieł muzyki klasycznej – *Requiem* Wolfganga Amadeusza Mozarta. Muzyka towarzyszyła łacińskiej mszy żałobnej, odprawionej w kościele pw. św. św. Piotra i Pawła.

25 listopada Katedra Historii Zakonów WHiDK oraz Instytut Duchowości Karmelitańskiej w Krakowie zorganizowali sesję „Klasztor Karmelitów Bosych w Nowym Wiśniczu jako wotum zwycięstwa pod Chocimem”.

24 listopada Katedra Nauk Pomocniczych Historii i Archiwistyki WHiDK zorganizowała konferencję naukową: „Co kryją klasztorne księgozbiory?”

30 listopada Pracownia Badań nad Historią i Kulturą Przestrzeni Totalitarnej i Posttotalitarnej WHiDK oraz Ośrodek Karta zorganizowali spotkanie „Sport radziecki w zwierciadle społeczeństwa sowieckiego”.

29 listopada, 6, 13 grudnia trwały rekolekcje adwentowe: „3 x szczęście”.

2 grudnia Katedra Hermeneutyki Biblijnej i Judaistyki WT zorganizowała sesję naukową poświęconą dokumentowi Papieskiej Komisji Biblijnej *Biblia a moralność*: „Moralność biblijna – czy tylko dla wierzących?”

4-5 grudnia pod patronatem Centrum Kopernika Badań Interdyscyplinarnych odbyła się IV konferencja z cyklu »Metafizyka i obrzeża«: „Dowody ontologiczne”.

5 grudnia Katedra Duchowości Mediów i Relacji Społecznych WNS, Opactwo Cystersów w Krakowie-Mogile, Sekcja Duchowości Polskiego Towarzystwa Teologicznego w Krakowie zorganizowały pierwsze sympozjum z serii »Duchowość klasztorów polskich: przekaz i komunikacja«: „Módl się i pracuj: cystersi kształtują siebie i świat”.

7 grudnia Katedra Nauk Pomocniczych Historii i Archiwistyki WHiDK zorganizowała kolokwium naukowe poświęcone kostiumologii kościelnej „Szata chwały i zwycięstwa”.

8 grudnia w 28. rocznicę powołania Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie, wspólnota naszego Uniwersytetu uczestniczyła we mszy świętej w uroczystość Niepokalanego Poczęcia NMP.

Odznakę *Zasłużony dla Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie* otrzymali:

ks. prof. dr hab. Stefan Koperek CR
ks. dr hab. Tadeusz Biesaga SDB, prof. UPJPII
ks. dr hab. Jan Szczepaniak, prof. UPJPII
ks. dr hab. Tadeusz Dzidek, prof. UPJPII
prof. Paweł Taranczewski
ks. prałat Bronisław Wielgus
ks. prałat Jan Czyrek
o. dr Marek Urban CSsR
ks. dr Tadeusz Śliwa
Stanisław Dziedzic
Zdzisław Jurkowski
Andrzej Przewoźnik
dr Andrzej Kamiński

11-12 grudnia Koło Naukowe Studentów Filozofii zorganizowało ogólnopolską interdyscyplinarną konferencję studencką „Wymiary czasu”. Gośćmi spotkania byli ks. prof. dr hab. Michał Heller oraz prof. dr hab. Władysław Stróżewski.

19 grudnia Instytut Nauk o Rodzinie WNS, Małopolskie Hospicjum dla Dzieci oraz Fundacja Batoiego zorganizowali spotkanie studyjne w ramach projektu międzynarodowego „Międzynarodowa wymiana doświadczeń w dziedzinie opieki paliatywnej i ugruntowanie na Ukrainie modelu paliatywnej opieki domowej dla dzieci chorych terminalnie”.

23 grudnia odbyło się tradycyjne spotkanie opłatkowe dla księży profesorów, pracowników nauki, Biblioteki i administracji.

2010

11 stycznia obchodziliśmy 613. rocznicę powołania Wydziału Teologicznego Akademii Krakowskiej. Eucharystię odprawił Wielki Kanclerz Uniwersytetu ks. kard. Stanisław Dziwisz. Po Eucharystii odbyła się uroczysta promocja doktorów, wręczenie dyplomów doktora habilitowanego i dyplomu profesora, a także wręczenie JM Księdzu Rektorowi Księgi pamiątkowej „Lex tua veritas”.

13 stycznia Międzywydziałowy Instytut Ekumenii i Dialogu oraz Klub Inteligencji Katolickiej zorganizowały debatę „Ekumenizm po domowemu. Małżeństwo i rodzina chrześcijan różnych wyznań”. Debatę z udziałem osób o różnej przynależności wyznaniowej żyjących w związkach małżeńskich poprowadził dr Marek Kita.

14 stycznia odbył się XIII Dzień Judaizmu w Kościele katolickim w Polsce pod hasłem „Wyjdz z twojej ziemi rodzinnej i z domu twego ojca do kraju, który ci ukazę (Rdz 12, 1). Nabożeństwu słowa

Bożego przewodniczył metropolita krakowski ks. kardynał Stanisław Dziwisz. Po wspólnej modlitwie naczelny rabin Krakowa Boaz Pasz wygłosił wykład „Wyjdz! – droga wiary”.

Uroczyste promocje doktorskie 11 stycznia 2010 r.

Z Wydziału Teologicznego dyplom doktora otrzymali:

o. dr Ireneusz KLIMCZYK OFMConv
temat: *Teologia „drogi” w dochodzeniu do Boga na podstawie „Zwierciadła doskonałości” Henryka Herpa OFMObs*
promotor: o. prof. dr hab. Zdzisław KIJAŚ OFMConv

s. dr Katarzyna Kinga WALKOWIAK
temat: *Ekumeniczny wymiar nowej ewangelizacji w nauczaniu Kościoła i jego percepcja w Stowarzyszeniu Życia Apostolskiego Koinonia św. Pawła*
promotor: o. prof. dr hab. Zdzisław KIJAŚ OFMConv

ks. dr Marek KRUPA
temat: *Rozwiązanie kwestii głodu w świecie w świetle zasad katolickiej nauki społecznej*
promotor: ks. prof. dr hab. Andrzej ZWOLIŃSKI

ks. dr Bolesław KARCZ
temat: *Propozycja formacji społecznej młodzieży polskiej w programie i działalności reaktywowanego Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży*
promotor: ks. prof. dr hab. Andrzej ZWOLIŃSKI

ks. dr Marian KAPUŚCIAK
temat: *Wizja Europy chrześcijańskiej w nauczaniu Papieża - Słowianina*
promotor: ks. prof. dr hab. Andrzej ZWOLIŃSKI

s. dr Izabela IWAŃSKA
temat: *Trynitarny wymiar duchowości laikatu*
promotor: o. prof. dr hab. Wiesław GOGOLA OCD

ks. dr Piotr STUDNICKI
temat: *Dialog edukacyjny w nauczaniu katechetycznym – teoria a szkolna rzeczywistość*
promotor: ks. prof. dr hab. Janusz MASTALSKI

ks. dr Damian WĄSEK
temat: *Koncepcja teologii Piotra Abelarda*
promotor: ks. dr hab. Tadeusz DZIDEK, prof. UPJP II

dr Anna WILK
temat: *Dylematy jako elementy itinerarium duchowego osoby świeckiej w świetle Dziennika Anieli Kluzek (1910-1951)*
promotor: ks. dr hab. Wojciech MISZTAŁ, prof. UPJP II

ks. dr Andrzej KIELIAN
temat: *Modele nauczania religii rzymskokatolickiej w krajach Unii Europejskiej*
promotor: ks. dr hab. Tadeusz PANUŚ, prof. UPJP II

ks. dr Krzysztof BIROS
temat: *„Jedność substancjalna” człowieka przedmiotem jedności aktu moralnego*
promotor: o. dr hab. Jarosław KUPCZAK OP

ks. dr Wasyl CHEPELSKYI
temat: *Terapeutyczna rola wiary chrześcijańskiej w leczeniu duchowego cierpienia*
promotor: o. dr hab. Jarosław KUPCZAK OP

dr Dariusz RADZIECHOWSKI
temat: *Teologia kultury integralnej. Antropologiczne studium myśli Karola Wojtyły – Jana Pawła II*
promotor: o. dr hab. Jarosław KUPCZAK OP

ks. dr František KOČIBAL
temat: *Ruch odnowy liturgicznej w Czechach i na Morawach*
promotor: ks. dr hab. Przemysław NOWAKOWSKI CM

Z Wydziału Filozoficznego dyplom doktora otrzymał:
dr Jakub GOMUŁKA
temat: *Racjonalność rozmowy o Bogu – „Wittgensteinowski fideizm” i próby jego przewyżczenia*
promotor: ks. prof. dr hab. Stanisław WSZOŁEK

Z Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego dyplom doktora otrzymali:

dr Grzegorz CHAJKO
temat: *Arcybiskup Bolesław Twardowski (1864-1944). Metropolita lwowski obrządku łacińskiego*
promotor: ks. dr hab. Józef WOŁCZAŃSKI, prof. UPJP II

ks. dr Marek PODGÓRSKI
temat: *Rzymskokatolickie duszpasterstwo wojskowe w Ludowym Wojsku Polskim*
promotor: ks. dr hab. Józef MARECKI, prof. UPJP II

dr Łucja MAREK
temat: *Polityka władz państwowych wobec Kościoła katolickiego na terenie województwa katowickiego w latach 1956-1970*
promotor: ks. dr hab. Józef MARECKI, prof. UPJP II

s. dr Lucyna RĄPAŁA
temat: *Arcybiskup Zygmunt Szczepan Feliński na zesłaniu w Jarosławiu nad Wołgą*
promotor: ks. dr hab. Jacek URBAN, prof. UPJP II

Habilitacje:

ks. dr Andrzej Michalik
s. dr Adelajda Sielepin CHR
o. dr Jerzy Skawroń O.Carm.
ks. dr Lucjan Szczepaniak SCJ

Stanowisko profesora zwyczajnego:
prof. dr hab. Adam Małkiewicz

613. rocznica erygowania Wydziału Teologicznego

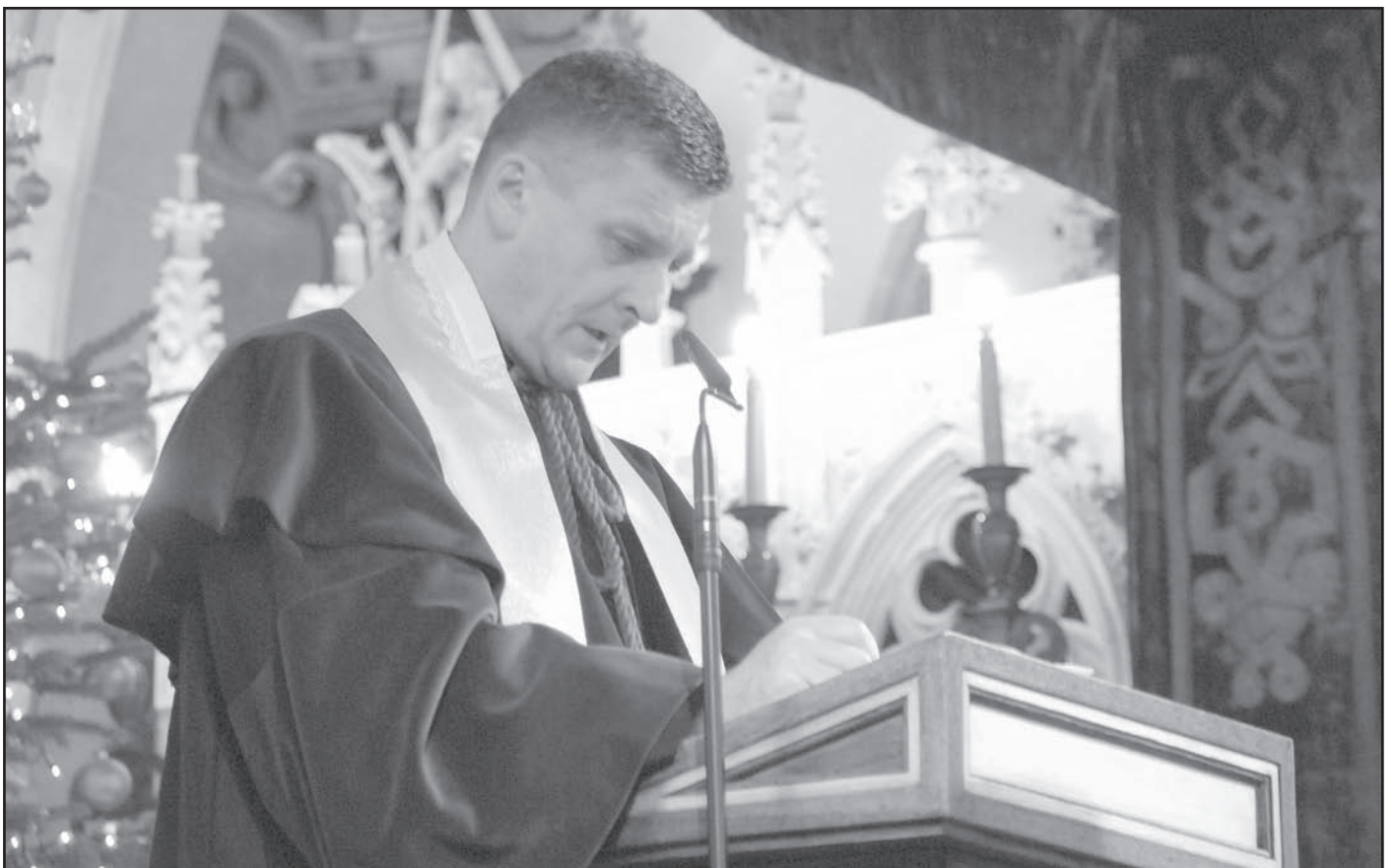
*Eminencjo, Księżę Kardynale, Wielki Kanclerzu
Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II,
Księża Biskupi,
Magnificencjo, Księżę Rektorze naszej uczelni,
Profesorowie i wszyscy Pracownicy uczelni,
Studenci i wszyscy obecni w czasie tej uroczystości!*

Gromadzi nas dzisiaj kolejna – bo już 613. – rocznica erygowania Wydziału Teologicznego w Krakowie. Jest ona wyjątkowa z tego powodu, że tej rocznicy nie obchodzi już ani Wydział Teologiczny Uniwersytetu Jagiellońskiego, ani Papieski Wydział Teologiczny, ani nawet Papieska Akademia Teologiczna, ale – po raz pierwszy – Uniwersytet Papieski Jana Pawła II.

Z racji tak długiego istnienia tej – jak dowiodła historia – potrzebnej i zasłużonej instytucji należałoby przede wszystkim dziękować Bogu. Nie możemy jednak zapominać o ludziach, którymi Bóg się posługiwał w bogatych, nieraz burzliwych i dramatycznych momentach trwania i kolejnych przekształceń tego pierwszego wydziału teologicznego w Polsce. Trzeba by przede wszystkim wymienić św. Jadwigę królową, która zabiegała o utworzenie wydziału dającego możliwość osiągnięcia najwyższego stopnia w ówczesnym systemie kształcenia. Ta młoda, ale

mądra i ceniąca wiedzę władczyni dobrze zrozumiała zachętę zawartą w dzisiejszym pierwszym czytaniu, wziętym z Pierwszego Listu św. Piotra. Jej ozdobą nie było bowiem „to, co zewnętrzne: uczesanie włosów i złote pierścienie ani strojenie się w suknie”, ale jej serce, o którym można mówić – używając słów tekstu natchnionego – że było ono o „nienaruszalnym spokoju i łagodności” (por. 1P 3, 4). To bowiem, czym zwykle zachwycają się i chlubią inni, w tym oznaki władzy, ona przekazała na przyszłe potrzeby uczelni krakowskiej.

Świętowanie rocznicy założenia tego typu dzieła, jakim jest wydział teologiczny, nawet jeśli ma za sobą bogate dzieje, to nie może wyczerpać się w dziękczynieniu Bogu i we wspomnianiu – nawet najbardziej zasłużonych i najwybitniejszych – ludzi. Nie może też ograniczyć się do spojrzenia wstecz, do podsumowania osiągnięć i przywołania wydarzeń z przeszłości, choć i to zapewne znajdzie właściwe sobie miejsce, czas i formę. 613. rocznica erygowania Wydziału Teologicznego, przeżywana po raz pierwszy przez Uniwersytet Papieski Jana Pawła II, skłania raczej do spojrzenia w przyszłość. Nie ulega bowiem wątpliwości, że rozpoczyna się nowy rozdział dziejów tego dzieła św. Jadwigi, które aktualnie rozrosło się w uczelnię obejmującą pięć wydziałów

i zasługującą na miano uniwersytetu papieskiego. Przyszłość tego dziedzictwa mądrej królowej jest w rękach Boga i w pełni znana jest tylko Jemu, nam zaś pozostaje poszukiwanie odpowiedzi na pytanie o to, w jaki sposób każdy z nas, tworzących tę wielką wspólnotę, winien włączyć się w jej kształtowanie. To sprawa rozeznania każdego, kto współtworzy rzeczywistość Uniwersytetu, od Wielkiego Kancelarza, poprzez władze uczelni, wykładowców, po studentów rozpoczynających w tym roku swoje studia.

W tym rozeznaniu można by się odwołać do historycznych zamiarów świętej królowej, do życzliwych myśli i słów Jana Pawła II, w pierw o Papieskim Wydziale Teologicznym, później Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie, do aktu erekcyjnego Uniwersytetu wydanego przez Kongregację ds. Edukacji Katolickiej czy stosownych dokumentów Kościoła. Jednak odpowiedź na pytanie, co ja mam zrobić, z moimi możliwościami, na moim miejscu, by Uniwersytet Papieski Jana Pawła II rozwijał się i pełnił misję przewidzianą przez Boga, to sprawa rozeznania, i to przede wszystkim w świetle Słowa Bożego. To odwołanie się do tekstu natchnionego wynika w pierw z tego, że – odczytywane w Kościele – stanowi żywe Słowo samego Boga, zdolne „osądzić pragnienia i myśli serca” (por. Hbr 4, 12). Drugi powód naszego odwołania się do Słowa Bożego wynika z faktu, że obchodzimy rocznicę powstania Wydziału Teologicznego w czasie liturgii eucharystycznej. W niej zaś słuchamy słowa z tego stołu, który zastawia nam Kościół, w formie odpowiednich czytań biblijnych, wyjaśnianych na sposób homilii.

Chcemy więc dzisiaj, w 613. rocznicę powstania Wydziału Teologicznego w Krakowie, a przeżywaną przez Wydział przekształcony już w Uniwersytet Papieski, szukać odpowiedzi na pytanie o nasz udział w kształtowaniu jego przyszłości. Chcemy to uczynić w sposób chrześcijański i akademicki zarazem. Odwołujemy się więc do rozeznawania w świetle Słowa Bożego, uwzględniając nauczanie Kościoła, stosując także właściwą metodę, która będzie najlepszym potwierdzeniem, że zasługujemy na miano środowiska uniwersyteckiego.

Trzeba jednak powiedzieć jasno, że możliwa w tym miejscu i czasie homilia nie zastąpi osobistego rozeznania, które się dokonuje w osobistym dialogu człowieka z Bogiem samym. Tu i teraz możemy jedynie poczynić pewne kroki, raczej przygotowujące do tego, by odkryć zamiary Boga w Chrystusie. Przywołamy więc metodę rozeznawania, wciąż mało znaną, choć sformułowaną w roku 1993 w dokumencie Papieskiej Komisji Biblijnej *Interpretacja Biblii w Kościele*. Zawarte w tym dokumencie zasady aktualizacji Słowa Bożego stanowią bowiem nową,

odpowiednią dla naszych czasów metodę rozeznawania „tego, co dobre, co Bogu miłe i co doskonałe” (Rz 12, 2).

Jako pierwszy krok aktualizacji dokument wskazuje *śluchanie słowa* w kontekście aktualnej sytuacji. Tym, czego słuchamy, jest dzisiejsza Ewangelia, która uwrażliwia na potrzeby ludzi bezradnych wobec swoich bardzo różnych ograniczeń (por. Mt 25, 31-4). Równocześnie Słowo Boże wskazuje najgłębszy motyw, dla którego chrześcijanin przychodzi z miłosierną pomocą głodnym, spragnionym, przybyszom, nagim, chorym i uwięzionym. Niezależnie od tego, kim jest ów najmniejszy w oczach ludzi i jakiego braku doświadcza, zawsze wtedy przychodzimy z pomocą samemu Panu.

Drugi krok aktualizacji ma na celu *rozpoznanie aspektów obecnej sytuacji, które tekst naświetla lub kwestionuje*. Dokument Papieskiej Komisji Biblijnej uświadamia nam tym samym, iż w naszej niepowtarzalnej sytuacji tylko niektóre elementy będziemy mogli zrozumieć, zaakceptować, zobaczyć w nowym świetle lub, przeciwnie, rozpoznać je jako wymagające zmiany, reformy, nowego podejścia czy potraktowania. W uczciwym, ale także wielkodusznym rozeznawaniu naszej obecnej sytuacji w świetle słowa Bożego każdy z nas będzie określał te elementy w odniesieniu do siebie samego.

Wreszcie, dokument *Interpretacja Biblii w Kościele* jako trzeci krok aktualizacji postuluje, by „z pełni znaczeniowej tekstu biblijnego wydobyć te elementy, które mogą doprowadzić do przemiany obecnej sytuacji w sposób owocny”. Wszelka „przemiana sytuacji w sposób owocny” musi być jednak zgodna z „wołą Boga w Chrystusie”. Nie może być bowiem sprzeczności pomiędzy zapisanym Słowem Bożym a Oblubieńcem i Panem Kościoła.

Spoglądając w przyszłość, na początku oficjalnego funkcjonowania naszej uczelni jako Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II, pragniemy – w świetle dzisiaj odczytanego Słowa, które przecież trwa na wieki – rozpoznawać to, co mamy czynić dziś, w tym miejscu, gdzie jesteśmy, i na miarę odpowiedzialności, jaką przyjmujemy.

Niech w tym trudzie naszego rozeznawania wspiera nas św. Jadwiga królowa, która z wiarą umiała patrzeć w przyszłość w świetle Ewangelii i dostrzegać takie potrzeby, jak odpowiednie kształcenie, w tym także duchownych dla Polski i Litwy, ale też działać mądrze i wielkodusznie. Tak bardzo, że po przeszło sześciu wiekach jej dzieło trwa i rozwija się.

ks. prof. dr hab. Roman Pindel

Homilia wygłoszona 11 stycznia 2010 r.
w katedrze na Wawelu

Prezentacja Księgi pamiątkowej „Lex tua veritas”

Jest piękną tradycją akademicką wręczenie osobom szczególnie zasłużonym w pracy naukowej księgi nawiązującej do dorobku naukowego jubilata i zawierającej artykuły i opracowania przyjaciół, uczniów oraz współpracowników na polu nauki.

Niniejsza Księga pamiątkowa została przygotowana dla uczczenia siedemdziesiątych urodzin Księdza Rektora prof. dr. hab. Jana Macieja Dyducha. Tytuł Księgi „Lex tua veritas” został zaczerpnięty z Psalmu 119, wielkiego hymnu na cześć Prawa Bożego. Sługa Boży Jan Paweł II komentując ten psalm podczas jednej z katechez środowych (14 XI 2001) przywołał słowa zamordowanego przez nazistów w 1945 r. Dietricha Bonhoeffera: „Niewątpliwie Psalm 119 jest trudny ze względu na swą długość i jednostajność, jednakże powinniśmy odmawiać go słowo po słowie, zdanie po zdaniu, bardzo powoli i cierpliwie. Odkryjemy wtedy, że pozorne powtórzenia to w rzeczywistości nowe aspekty jednej i tej samej rzeczywistości: miłości dla słowa Bożego. I tak jak ta miłość nie może mieć nigdy końca, podobnie nie mają końca słowa, które to wyznają. Mogą nam one towarzyszyć przez całe życie, a dzięki swej prostocie stają się modlitwą dziecka, mężczyzny i starca”.

Prezentowana Księga pamiątkowa „Lex tua veritas”, stanowiąca 17. tom serii teologicznej „Studia”, jest pierwszą publikacją wydaną przez Wydawnictwo Naukowe (już) Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II, z uwzględnieniem w szacie graficznej nowej rzeczywistości naszej uczelni. Bardzo to wymowne znamię znaczącego udziału Jubilata w przekształceniu Papieskiej Akademii Teologicznej w Uniwersytet Papieski.

Liczącą ponad 900 stron Księgę otwierają listy gratulacyjne wystosowane przez księży kardynałów, arcybiskupów i biskupów – Wielkiego Kanclerza Uniwersytetu Papieskiego Księdza Kardynała Stanisława Dziwisza, Księdza Kardynała Franciszka Macharskiego, Księdza Kardynała Mariana Jaworskiego, Księdza Kardynała Zenona Grocholewskiego, Prefekta Kongregacji ds. Wychowania Katolickiego, a także Księdza Arcybiskupa Józefa Kowalczyka, Nuncjusza Apostolskiego w Polsce, oraz Księdza Arcybiskupa Józefa Michalika, Przewodniczącego Konferencji Episkopatu Polski. Wszyscy autorzy tych jubileuszowych adresów wyrażają uznanie i wdzięczność za wielki dorobek Księdza Rektora na

polu naukowym, dydaktycznym i organizacyjnym, tak na niwie akademickiej, jak i w długoletniej posłudze kanclerza Kurii Metropolitalnej w Krakowie.

Po zwięzłym przedstawieniu biogramu Księdza Rektora wymienione zostają wymierne owoce działalności naukowej i dydaktycznej Jubilata w postaci listy ponad dwustu jego własnych publikacji naukowych oraz pięćdziesięciu dysertacji, nad których powstaniem sprawował pieczę.

W Księdze pamiątkowej czytelnik znajdzie artykuły napisane przez siedemdziesięciu – to także wymowna liczba, zważywszy na motyw wydania Księgi – współpracowników, kolegów i wychowanków Jubilata – przede wszystkim reprezentujących wszystkie wydziały Uniwersytetu Papieskiego Jana

Pawła II, ale także inne polskie i zagraniczne uczelnie: Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Katolicki Uniwersytet Lubelski, Uniwersytet Gregoriański w Rzymie i inne ośrodki naukowe.

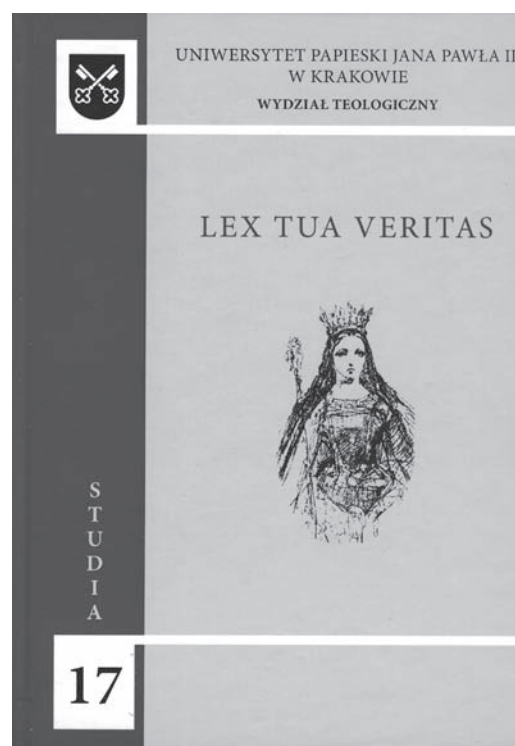
Publikacje, których autorzy chcieli nie tylko podzielić się z czytelnikami swoją wiedzą i aktualnymi zainteresowaniami badawczymi, ale przede wszystkim pragnęli uhonorować jubileusz siedemdziesiątych urodzin Księdza Profesora, podejmują – jak to bywa w tego rodzaju pamiątkowych wydawnictwach – różnorodne tematy. Dział Księgi grupujący rozprawy i artykuły został podzielony na pięć części mieszczących publikacje poświęcone zagadnieniom teologicznym, prawnym, historycznym i filozoficznym oraz *varia*.

Trudno pokusić się o choćby ogólną prezentację treści różnorodnych artykułów, które składają się na całość tej Księgi. Przedmiotem zainteresowania autorów tego bogatego zbioru był tak poetycki język proroka Izajasza, jak i utwory literatury pięknej na temat klasztoru kamedulskiego w podkrakowskich Bielanach. Analizie statusu prawnego chrześcijan w Turcji towarzyszy opracowanie pod intrygującym tytułem: „MO wita Maryję”. Przepisy dotyczące monastycznego ubóstwa z Reguły Eugipiusza stają naprzeciw współczesnej regulacji prawnej uprawnień majątkowych Kościoła. Problematyce samotności i sposobów jej przewyciężenia przychodzi w sukurs analiza kanonicznych norm o dyspensie od kapłańskiego celibatu, a obok rozważań o błędzie determinującym wolę kontrahenta odnajdziemy refleksję na temat nihilistycznego poczucia bezsensu wszystkiego.

Wraz z współredaktorem ks. dr. Andrzejem Wójcikiem pragniemy serdecznie podziękować wszystkim, którzy nadesłali swoje wyrazy szacunku dla osoby Księdza Rektora oraz uznania dla jego pracy. Jesteśmy nie mniej wdzięczni tym, którzy z perspektywy własnej dziedziny wiedzy zechcieli podzielić się – poprzez zamieszczenie artykułu – rezultatami swoich dociekań naukowych. Ufamy, iż niniejsza publikacja wyrazi w adekwatny sposób – przynajmniej w jakiejś mierze – wdzięczność Księdzu Profesorowi Janowi Maciejowi Dyduchowi ze strony przedstawicieli różnych społeczności akademickich, szczególnie zaś tej, którą od kilku już lat kieruje dostojny Jubilat,

za Jego wielowymiarowy wkład w służbę Prawdzie, która przekłada się na służbę Bogu i człowiekowi. W imieniu wszystkich, którzy doświadczyli przez te dziesięciolecia pomocy i życzliwości ze strony Księdza Rektora, serdecznie dziękujemy i przedstawiamy tę Księgę.

ks. dr Piotr Majer
Kraków, 11 stycznia 2010 r.

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II zaprasza na

XIII Międzynarodowy Salon Edukacyjny PERSPEKTYWY 2010
4-6 marca 2010 r.
Warszawa, Pałac Kultury

12. Targi Edukacyjne w Krakowie
17-19 marca 2010 r.
Kraków, ul. Centralna 41a

Zagrożenia współczesnej rodziny

Instytut Nauk o Rodzinie, powstały pod koniec ubiegłego roku akademickiego w ramach Wydziału Nauk Społecznych wówczas jeszcze Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie, 19 listopada 2009 roku zorganizował, już jako Wydział Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II, międzynarodowe sympozjum naukowe na temat „Rodzina wobec współczesnych zagrożeń”. Odbyło się ono w budynku Instytutu przy ulicy Józefa Szujskiego 4 w Krakowie.

Wystąpienia na to sympozjum przygotowali pracownicy naukowcy związani z Instytutem (cztery osoby) oraz dwu Kolegów ze Słowacji: ks. prof. dr hab. Anton Tyrol z Uniwersytetu Katolickiego w Ružomberku oraz dyrektor Dzieła Biblijnego na Słowacji i ks. prof. dr hab. Stanislav Vojtko, dyrektor Instytutu Rodziny na Wydziale Teologicznym w Koszycach z siedzibą w Bratysławie. Obaj Profesorowie już od lat współpracują z naszą uczelnią, wielokrotnie brali udział w sympozjach organizowanych przez Katedrę Teologii i Informatyki Biblijnej naszego Wydziału Teologicznego, są bowiem z wykształcenia biblistami, a niżej podpisany brał czynny udział w ich przewodach profesorskich jako obligatoryjny członek komisji, wywodzący się z obcego kraju.

W swym słowie skierowanym do uczestników sympozjum Jego Magnificencja Rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II ks. prof. dr hab. Jan Maciej Dyduch powiedział:

„Naucz Sobór Watykański II w konstytucji *Lumen gentium*: «Z małżeństwa wywodzi się rodzina, w której rodzą się nowi członkowie społeczności ludzkiej i stają się dzięki łasce Ducha Świętego przez chrzest dziećmi Bożymi, aby Lud Boży trwał przez wieki» (11).

Rodzina to fundament każdego społeczeństwa, to fundament wspólnoty Ludu Bożego – Kościoła. Ten fundament od dziesiątków lat jest atakowany, mnożą się ciosy wymierzone w rodzinę. W ostatnich czasach te uderzenia w rodzinę nie słabną, ale się potęgują. Nie będę wyliczał wszystkich, ale przytoczę niektóre, w mojej ocenie bardzo niebezpieczne i groźne. Są to: aborcja, eutanazja i manipulacje genetyczne.

W tym kontekście bardzo potrzebny i bardzo aktualny jest temat wiodący naszego sympozjum *Rodzina wobec współczesnych zagrożeń*. Dziękuję za jego zorganizowanie Instytutowi Nauk o Rodzinie

Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II. Dziękuję prelegentom i uczestnikom.

Jest naszym wspólnym zadaniem ratować rodzinę i bronić jej przed zagrożeniami. Trzeba to czynić w różnorodny sposób, także przez badania naukowe i ich publikowanie. Sądzę, że nasze dzisiejsze spotkanie pomoże rozeznaczyć zagrożenia dotyczące współczesną rodzinę i zaprezentuje metody, jak jej bronić.

Życzę, aby to dzisiejsze spotkanie naukowe umocniło nas w przekonaniu o ponadczasowych wartościach rodziny i dało nam do ręki skuteczne narzędzia dla jej obrony przed zagrożeniami”.

W pierwszym referacie dyrektor Instytutu ks. prof. dr hab. Tomasz Jelonek rozpoczął od ogólnej problematyki związanej z biblijnym obrazem rodziny, a także biblijną nauką o upadku człowieka, aby na tym tle wskazać, że podstawowymi zagrożeniami rodziny są dysharmonia wprowadzona przez grzech w dzieło stworzenia i postawa naśladowania pierwszego grzechu przez przyznawanie sobie autonomii moralnej, pozwalającej na samowolne decydowanie o wartości moralnej postępowania. Oprócz tych fundamentalnych zagrożeń rodzinie grozi wiele okazjonalnych czynników, którymi są choroby, niepokoje społeczne i wojny, rządy totalitarne, kataklizmy i wiele innych, które zawsze towarzyszyły życiu ludzkiemu i nadal pozostają aktualnymi zagrożeniami.

Kolejne wystąpienie, wygłoszone przez ks. dra Antoniego Świerczka, p.o. prodziekana Wydziału Nauk Społecznych, dotyczyło szans i zagrożeń współczesnej rodziny. W kontekście pytania postawionego przez Jana Pawła II rodzinom na pierwszym Świątowym Spotkaniu Rodzin w Rzymie: „Rodzino, co mówisz o sobie samej?”, prelegent podjął temat zagrożeń i szans współczesnej rodziny. Nie chodziło jednak tylko o kolejne wyliczanie przejawów kryzysu, co też jest istotne, ale o wskazanie jego przyczyn i poszukiwanie dróg odnowy, a jeszcze bardziej o profilaktyczne zabiegi, mogące uchronić prawdę o małżeństwie i rodzinie dla pokoleń jutra naszego społeczeństwa. W zakończeniu jeszcze raz zostało podkreślone, że małżeństwo i rodzina są obecnie przestrzenią walki, której celem jest jak największa dominacja nad tymi instytucjami, fundamentalnymi dla każdego człowieka. Jest to bowiem walka

o człowieka, zwłaszcza młodego, o kształt jego człowieczeństwa, dla którego rodzina jest pierwszą i najistotniejszą szkołą i wychowawczynią. A zatem jutro rodziny zależy od dzisiaj, w którym współczesne rodziny będą umiały i chciały rozpoznać swe poslanictwo wobec człowieka i w pełni je zrealizować.

Nasz gość ze Słowacji, ks. profesor Stanislav Vojtko, przedstawił aktualne zagrożenia rodziny na Słowacji 20 lat po rewolucji i na podstawie *Listu do rodzin* Jana Pawła II, którego piętnasta rocznica ogłoszenia przypadła w tym roku, podał siedem zadań, jakie stoją przed rodzinami i wszystkimi, którym problematyka rodzinna jest bliska, jako przezwyciężenie obecnie czyhających zagrożeń.

Po krótkiej przerwie kontynuację rozważań rozpoczął ks. profesor Anton Tyrol, omawiając udział postmodernizmu w rozkładzie związków rodzinnych. Wychodząc od soborowej nauki o znakach czasu, prelegent omówił postmodernizm jako wyraz sytuacji współczesnego świata i jego oddziaływanie w dziedzinie rodziny. Jako remedium na istniejące zagrożenia wskazał intensywną formację biblijną rodzin i jednostek.

O. dr Grzegorz Mazur OP swoje bardzo interesujące wystąpienie, zatytułowane „Uporczywa terapia – testament życia a eutanazja”, rozpoczął słowami, które dobrze charakteryzują treść wystąpienia:

„Impulsem do napisania niniejszego tekstu stały się niedawne dyskusje wokół testamentu życia oraz jego związku z uporczywą terapią i eutanazją. Większość z przedstawianych przez filozofów, teologów, polityków i dziennikarzy wątpliwości można, jak sądzę, zamknąć w dwóch zasadniczych pytaniach. Po pierwsze, czy dopuszczalność prawna testamentu życia doprowadzi do praktycznego lub nawet prawnego usankcjonowania eutanazji? Po drugie, czy taka forma testamentu życia, która przewiduje rezygnację z tzw. «uporczywej terapii» stanowi w istocie ciche przyzwolenie na eutanazję? Wolno przypuszczać, iż pytania te staną się w niedalekiej przyszłości przedmiotem szerszej debaty publicznej dotyczącej ewentualnej legalizacji eutanazji w naszym kraju. Z tego powodu, jak się wydaje, próba odpowiedzi na nie ma istotne znaczenie”.

Ostatni referat opracowany został przez dr Małgorzatę Dudę, zastępcę dyrektora Instytutu Rodziny, i dotyczył aktywizacji osób starszych na przykładzie Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Referat rozpoczął się od stwierdzenia dotyczącego współczesnych seniorów, którzy chcą nadal partycypować we wszyst-

kich sferach życia społecznego, choć w innej sytuacji (przejście ma emeryturę), zdając sobie sprawę, że możliwości zdrowotne czy prawne wymagają zmiany dotychczas prowadzonego trybu życia. Dostrzega się to zwłaszcza w sferze aktywności dotyczącej organizacji czasu wolnego. Po ukazaniu godności człowieka wskazano na kilka aspektów dotyczących starości, aby na tle aktywnego życia seniorów wspomnieć o Uniwersytetach Trzeciego Wieku. Mówiąc o moralnych aspektach starości, referat kończy się ważnymi uwagami:

„Bez względu na możliwości osobnicze seniorzy są wartościową i naturalną zbiorowością, która stanowi równoprawny organizm każdego społeczeństwa. Dlatego należy uwrażliwiać współczesne zbiorowości, nastawione na lansowanie młodości ponad wszystko, że starości nie da się uniknąć, a jednocześnie, że starość nie musi być postrzegana w perspektywie potocznej «dopustu Bożego». Cierpienie, niepełnosprawność czy samotność to także doświadczenie życiowe ludzi młodych, a nawet dzieci. Świadomość tej prawdy może pomóc dostrzec wartości i urok, jakie niesie z sobą jesień życia”.

Poruszona problematyka została już wydana drukiem i może służyć wszystkim zainteresowanym tymi zagadnieniami dotyczącymi rodziny, która doświadcza licznych zagrożeń.

ks. Tomasz Jelonek

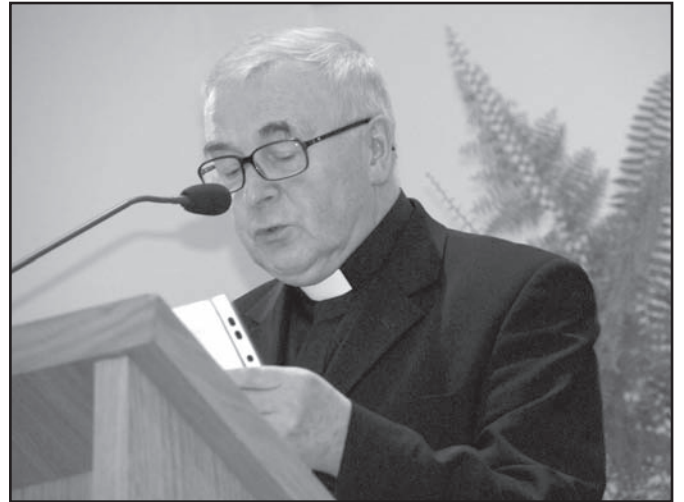

Magisterium Kościoła w zderzeniu z prawem państwowym

Tak sformułowany został motyw przewodni symposium, zorganizowanego 19 listopada 2009 r. przez Instytut Prawa Kanonicznego UPJPII w 10. rocznicę swojego powstania. Obrady rozpoczął ks. prof. dr hab. Józef Krzywda, dyrektor IPK, odczytując przesłanie skierowane do uczestników przez wielkiego kanclerza naszej uczelni ks. kardynała Stanisława Dziwisza. Po przywitaniu gości krótkie słowo wprowadzające wygłosił rektor UPJPII ks. prof. dr hab. Jan Maciej Dyduch.

Wstępny referat ks. prof. dr hab. Remigiusza Sobańskiego (UKSW i UŚ) podjął próbę odpowiedzi na pytanie: „Czy głoszenie nauki Kościoła może dyskryminować?”. Według prelegenta w samej nauce Kościoła nie ma elementów, które mogłyby dyskryminować, należy więc położyć nacisk na termin *głoszenie*. Kościół w swojej samoświadomości odkrywa obowiązek i prawo głoszenia Ewangelii niezależnie od jakiegokolwiek zewnętrznej władzy. W owym głoszeniu mogą i muszą znaleźć się również elementy oceniające konkretne postępowanie człowieka. Ważny jest zatem sposób głoszenia treści, którą głosić trzeba. Autor referatu konkluduje podkreślając, iż głoszenie nauki Kościoła nigdy nie będzie dyskryminować, jeśli głosiciel będzie pamiętał o ewangelicznej zasadzie: *nie sądzicie, abyście nie byli sądzeni*.

Dr hab. Włodzimierz Wróbel, prof. UJ przedstawił następnie „Problem klauzuli sumienia w prawie polskim w odniesieniu do ochrony życia”. Według prelegenta wartość życia ludzkiego we współczesnych systemach prawnych nie jest kwestionowana. Problemem jest zakres tej ochrony mający swe źródło w sporze antropologicznym. Wolność sumienia chroniona prawnie może stać w konkretnych sytuacjach w opozycji do obowiązku zawodowego, który również jest prawnie egzekwowany. Autor przedstawił szczegółowo różne warianty owej opozycji mogące występować w prawie polskim.

Ks. prof. dr hab. Henryk Misztal (KUL) w referacie przygotowanym wraz z ks. dr. hab. Piotrem Staniszem, prof. KUL, przedstawił problem zatytułowany „Wolność wyznania a symbole religijne w życiu publicznym państwa laickiego”. Nawiązał do niedawnego orzeczenia Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, odnoszącego się przychylnie do skargi na obecność symbolu krzyża w jednej z włoskich szkół. Według prelegenta interpretacja problemu zawsze będzie zależała od sposobu rozumienia przez wyrokujących sędziów pojęcia neutralności (bezstronności) religijnej i światopoglądowej państwa. Rozumiana jako aksjologiczna i religijna próżnia będzie prowadzić do zamachu na prawo do wolności religijnej ludzi wierzących.

Ks. prof. dr Janusz Kowal (Uniw. „Gregorianum”) przedstawił referat „Świętowanie niedzieli w umowach konkordatowych i prawie europejskim”. Podkreślił znaczenie niedzieli jako znaku tożsamości chrześcijanina, rozpoczynając do zarysowania historii unormowań kanonicznych dotyczących świętowania niedzieli. Przeszedł następnie do analizy współczesnych europejskich umów konkordatowych, w których zawsze występuje odniesienie do niedzieli, z różną intensywnością proklamacji prawa do jej świętowania. Świeckie prawo europejskie dryfuje ze swej strony w kierunku ujmowania niedzieli jedynie w kluczu socjalnego prawa do odpoczynku, nie zaś w kluczu wolności religijnej.

Ks. prof. dr hab. Krzysztof Warchałowski (UKSW) w swoim wystąpieniu zatytułowanym „Prawo rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami w ustawodawstwie polskim” przedstawił na wstępie problem podmiotu tego prawa w różnych kontrowersyjnych sytuacjach faktycz-

nych. Podkreślił, iż w prawie cywilnym podmiotem tym są rodzice, a nie *rodzina*. W odniesieniu do zakresu przedmiotowego omawianego prawa zaznaczył, iż należy on do suwerennej decyzji podmiotu tego prawa, czyli najczęściej do rodziców. Są oni również w prawie polskim zobowiązani do uszanowania pewnej autonomii dziecka wyznaczonej przez jego wolność sumienia ujmowanej adekwatnie do jego dojrzałości. Autor referatu podkreślił problem prawny interpretacji tak ujętej relacji pomiędzy wolnością sumienia dziecka a prawem rodziców do jego wychowania, przyznając rodzicom pierwszeństwo w przypadku wątpliwości w zderzeniu owych dwóch praw. Państwo ze swej strony powinno zapewnić rodzicom warunki do wykonywania omawianego prawa, w szczególności jeśli chodzi o nauczanie religii i możliwość istnienia wyznaniowych szkół prywatnych. Według autora referatu, zgodnie z przeważającą jurysprudencją Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, do zakresu przedmiotowego prawa rodziców należy także wpływ na program nauczania oraz możliwość manifestacji swoich przekonań religijnych w publicznej sferze szkolnej.

Ks. dr Piotr Majer w swoim referacie „Uznanie małżeństwa kanonicznego w prawie państwowym”, po zarysowaniu historii instytucji małżeństwa cywilnego, omówił wstępnie różne systemy recepcji małżeństwa kanonicznego w różnych państwowych systemach prawnych. Wyróżniające się systemy to: *łaciński*, który akceptuje małżeństwo kanoniczne w jego wymiarze całościowego autonomicznego systemu prawnego, przyznając małżeństwu kanonicz-

nemu skutki cywilne w obszarze prawa państwowego, oraz *protestancki*, który nie uznaje takiego autonomicznego systemu, lecz tylko religijną formę zawarcia małżeństwa cywilnego. Pełny system łaćski, który nie dopuszcza również cywilnego prawa do rozwodu dla małżeństwa konkordatowego, istnieje jednakże obecnie wyłącznie w Republice Dominikany. W innych państwach, także w Polsce, taka integralność systemu łaćskiego nie występuje. W parlamentarnych debatach nie uznano w tych państwach możliwości fakultatywnego wyboru przez nupturientów zawarcia małżeństwa cywilnie nierozzerwalnego. Dlaczego – pyta autor – w dobie podkreślania wartości tolerancji i wolności, nie dopuszcza się w prawie państwowym takiej możliwości? W ostatniej części referatu ks. dr Majer porównał system włoski i polski recepcji małżeństwa kanonicznego w systemie prawa państwowego konkludując, iż polskie rozwiązania prawne pozwalają na wysunięcie tezy, iż nie mamy w naszym kraju do czynienia z systemem łaćskim, ale z systemem protestanckim.

Wystąpieniom wszystkich prelegentów towarzyszyła ożywiona dyskusja. W podsumowaniu obrad ks. prof. dr hab. Józef Krzywdą podkreślił, iż zderzenie wymienione w tytule symposium powinno i może zamienić się we współpracę na rzecz *bonum commune*.

Materiały z symposium zostaną zamieszczone w najbliższym numerze czasopisma Instytutu Prawa Kanonicznego UPJPII *Annales Canonici*.

ks. dr Andrzej Wójcik

Pośrednictwo podporządkowane Jedynemu Pośrednikowi

W piątek 20 listopada 2009 roku na Wydziale Teologicznym odbyła się międzynarodowa sesja naukowa pod hasłem „Pośrednictwo podporządkowane Jedynemu Pośrednikowi”.

Została ona zorganizowana przy współpracy Katedry Mariologii WT UPJPII pod kierownictwem ks. dr. hab. Wojciecha Życińskiego SDB, prof. UPJPII, z Papieskim Wydziałem Teologicznym św. Bonawentury *Seraphicum* w Rzymie i Pontificia Accademia dell'Immacolata, reprezentowanymi przez obecnego na sympozjum rektora *Seraphicum* o. prof. dr. hab. Zdzisława Kijasa OFMConv. Stroną organizacyjną sympozjum kierował ks. dr Szymon Drzyżdżyk (Katedra Mariologii WT).

Uczestnicy konferencji zgromadzili się w sali 120, w budynku Uniwersytetu przy ulicy Franciszkańskiej 1. Oprócz prelegentów i organizatorów, wśród obecnych byli zainteresowani tematyką goście z zewnątrz, a także wykładowcy i studenci uczelni. Otwarcia sesji dokonali rektor UPJPII ks. prof. dr hab. Jan Maciej Dyduch i o. prof. Zdzisław Kijas.

Przedpołudniowa część sympozjum, prowadzona przez ks. prof. Wojciecha Życińskiego, rozpoczęła się o godzinie 9.00. Pierwszy spośród siedmiu zaplanowanych czterdziestopięciominutowych wykładów, zatytułowany „Moje drogi (czy bezdroża) do teologii pośrednictwa” wygłosił ks. prof. dr hab. Stanisław Celestyn Napiórkowski z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Treść barwnego i nie pozbawionego humorystycznych anegdot przemówienia koncentrowała się wokół historii osobistego zaangażowania znanego teologa w zgłębianie mariologii na tle przekształceń, jakie stopniowo w niej zachodziły.

Kolejny prelegent, ks. dr Marek Gilski z UPJPII, mariolog, przedstawił zagadnienie „Pośrednictwa Maryi w przepowiadaniu Ojców Kościoła”, nawiązując we wstępie do początków samego pojęcia pośrednictwa, oryginalnych przykładów jego występowania w literaturze greckiej, a następnie koncentrując się na refleksji o jego znaczeniu w teologii pierwszych wieków.

Po piętnastominutowej przerwie głos na temat „Pośrednictwa słowa” zabrał ks. dr Witold Ostafiński z Katedry Homiletyki UPJPII. Był to pierwszy z referatów, których tematyka nie była związana z dziedziną mariologii. W drugiej części sesji o. prof. Tadeusz Łukaszuk oraz ks. dr Antoni Nadbrzeżny dzielili się

ze słuchaczami refleksją o pośrednictwie w kontekście rzeczywistości łaski i sakramentalności Kościoła. Hasło sympozjum, nie zawierając sprecyzowania co do rodzaju pośrednictwa, pozostawiło szeroką przestrzeń dla twórczej interpretacji tematu.

Jako ostatni referent w sesji przedpołudniowej wystąpił o. prof. Zdzisław Kijas. W swym wykładzie w niekonwencjonalny sposób dokonał porównania dwóch, z wielu powodów skrajnych, ale obecnych w świecie współczesnego człowieka, rodzajów pośrednictwa. Wykład został zatytułowany: „Pośrednictwo Maryi a pośrednictwo Internetu”.

Podsumowaniem pierwszej części spotkania była półgodzinna dyskusja z udziałem prelegentów i uczestników obecnych na sali.

Po przerwie trwającej od godziny 12.45 do 14.15 została otwarta popołudniowa część sympozjum, prowadzona przez o. prof. Zdzisława Kijasa. Rozpoczął ją wykład o. prof. dr hab. Tadeusza Dionizego Łukaszuka (UPJPII) – „Pośrednictwo łaski”. Jako drugi wystąpił ks. dr Antoni Nadbrzeżny z Katedry Pneumatologii i Eklezjologii KUL z referatem poświęconym zagadnieniu pośrednictwa Kościoła, zatytułowanym „Kościół jako sakrament dialogu. O eklezjalnym pośrednictwie zbawczym”.

Rezygnując z zaplanowanej przerwy, uczestnicy sympozjum wysłuchali ostatniego z wykładów. Na temat „Macierzyńskie pośrednictwo w Duchu Świętym”, w oryginalnym ujęciu, nawiązując do roli Ducha Świętego w czynieniu osoby pośrednikiem i do Jego udziału w rzeczywistości zbawczego pośrednictwa, wypowiedziała się dr Monika Waluś, teolog z UKSW i wykładowca mariologii w Seminarium Duchownym Braci Kapucynów w Krakowie.

Kończącą część sympozjum stanowiła ożywiona dyskusja zainspirowana wystąpieniami prelegentów, a szczególnie wykładem dr Moniki Waluś. Jedną z poruszanych kwestii były różne możliwości rozumienia samego „pośrednictwa” w kontekście religijnym, a także kwestia dopuszczalności wyznaczania węższego lub szerszego zakresu słowa „pośrednik”. Po zakończeniu dyskusji kilka słów podsumowujących spotkanie oraz podziękowań wygłosił o. prof. Kijas. Sesja zakończyła się około godziny 16.40.

Sylwia Haberka

Kształcą się, by kształcić innych

Dla studentów teologii uczelnia, jaką jest Uniwersytet Papieski Jana Pawła II, to miejsce nie tylko zdobywania wiedzy, poznawania faktów i teorii. Przyszłym katechetom daje także okazję do nabywania umiejętności praktycznych w przyszłej pracy z dziećmi, młodzieżą i dorosłymi. Wiadomo, że katechizacja w szkołach czy parafiach nie jest zajęciem łatwym, a wokół niej jest wiele różnorodnych opinii. Stojący na straży poziomu nauczania religii w Archidiecezji Krakowskiej dyrektor Wydziału Duszpasterstwa Dzieci i Młodzieży ks. dr hab. Tadeusz Panuś, prof. UPJPII proponuje adeptom specjalności katechetycznej wyjazdy weekendowe, które mają pomóc zbierać doświadczenia oraz pokazywać wzorce katechetów, nie pomijając przy tym formacji duchowej.

I tak Ośrodek Wczasowo-Rekolekcyjny Caritas im. Jana Pawła II w Zakrzowie od 4 do 6 grudnia po raz kolejny gościł studentów naszego uniwersytetu. Siedemdziesiąt dwie osoby z roczników trzeciego, czwartego i piątego zdecydowały się świadomie rozwijać swoje umiejętności i poszerzać horyzonty.

Codzienny plan obfitował w różnorodne doświadczenia. Był czas i na pracę, i na rozrywkę, choć czasem jedno zawierało się w drugim. Już pełnienie dyżurów przy posiłkach czy prowadzeniu wieczorków budowały odpowiedzialność za siebie i drugiego człowieka. Tworzyła się przy tym wspólnota, która umacniała świadomość celu tego wyjazdu. Jak przekonywał podczas kazań Ksiądz Tadeusz, powołaniem studentów – uczestników wyjazdu jest być katechetami, a że powołanie to jest nie tylko darem, ale i zadaniem, do jego wypełnienia trzeba się odpowiednio przygotować.

Studenci V roku uczestniczyli w warsztatach prowadzonych przez Andrzeja Hołdana. Prezentował on swoje doświadczenia, zdobyte w szkołach i uczelniach wyższych. Jako katecheta oraz metodyk z województwa śląskiego służył bogatą wiedzą teoretyczną popartą wieloletnią praktyką. W tym samym czasie młodszy rozwijali świadomość pracy z uczniami wraz z Barbarą Łatką, katechetką z Białki. Mogli poczuć się i jak nauczyciele, i jak uczniowie. Z jednej strony uczestniczyli w zabawach ruchowych i zadaniach wykonywanych w grupach, z drugiej poznawali zasady, które sprawiają, że sami w przyszłości będą sprawnie i świadomie takie zajęcia prowadzić. Metody aktywizacyjne, które przedstawiała prowadząca, są zawsze pomocą

w przeprowadzeniu jednostki lekcyjnej. W taki sposób można uczniów nie tylko zaciekawić, ale i w przystępny sposób podać im wiedzę, którą łatwiej zapamiętają.

Jak mówi adhortacja *Catechesi tradendae*, katecheza ma swe określone cele i funkcje. Aby wychowywać dzieci, młodzież czy dorosłych w wierze, samemu trzeba rozwijać wiarę w sobie. Wspólna modlitwa i liturgia sprawowana każdego dnia uświadamiały, że teologię i katechetykę uprawiać trzeba często „na kolanach”. Prowadzący uczyli, jak dobrać sposób przekazywania doktryny chrześcijańskiej, by w odpowiedni sposób dotrzeć do adresata, zgodnie z jego poziomem wiedzy i oczekiwaniami. Dobór metod powinien być zawsze dobrze przemyślany przez katechetę. Zabawy ruchowe czy taneczne rozluźnią atmosferę, a przy tym otworzą na drugiego człowieka. Prawidłowo dobrane

krzyżówki, rebusy czy łamigłówki mogą wprowadzić w konkretny temat, będący częścią koniecznych do przekazania treści. Zadania pisemne mogą zarysować problem, pomóc w jego rozwiązaniu czy utrwalić zdobytą wiedzę w usystematyzowany sposób.

Sami studenci dostrzegają wartość takiego sposobu zdobywania doświadczeń do swojej przyszłej posługi. Wyjazd oce-

niany jest pozytywnie. Jak mówi Elżbieta Ibkowska, studentka IV roku, która miała już możliwość pracy jako katechetka w placówkach oświatowych, wyjazdy takie są potrzebne. „Dają nam możliwość nie tylko poznania technik i metod używanych w katechezie, ale, co według mnie jest bardziej istotne, poznanie bliżej osób myślących podobnie do nas oraz odczucie, że w walce o człowieka, szczególnie młodego, nie jesteśmy osamotnieni”.

W ten grudniowy weekend nie zabrakło pewnego ważnego Gościa. Wśród aniołów i diabłów przybył święty biskup Miłkołaj, by rozdać zgromadzonym prezenty. Jak widać, studenci teologii okazali się grzecznymi i pilnymi uczniami. Zapewne takich uczniów chcieliby spotykać w swojej przyszłej pracy.

Kolejny wyjazd już za rok. Przyszli katecheci, kształcący się na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II, dalej będą dążyć do tego, by katecheza w szkołach i parafiach Archidiecezji Krakowskiej przynosiła owoc obfity.

Ewa Korbut
fot. Monika Zawadzka

Tradycja syryjskiego Orientu

20 listopada 2009 roku w Instytucie Protestantycznym w Paryżu odbyła się konferencja naukowa nt. *Le monachisme syriaque*. Konferencja ta została zorganizowana przez Société d'Études Syriaques w cyklu tzw. *Table ronde* (7 spotkanie). Spotkania te są pomyślane jako miejsce dzielenia się wynikami badań nad spuścizną tradycji syryjskiego Orientu i jednocześnie jako wprowadzenie w kolejne zagadnienia związane z analizą i studium myśli Ojców syryjskich. Tegoroczne spotkanie zostało poświęcone monastycznej tradycji syryjskiej. Pierwszy wniosek, jaki można było wyciągnąć po wysłuchaniu kolejnych referatów i przeprowadzonej dyskusji, dotyczył korzeni ruchu monastycznego w Syrii. Wszyscy autorzy podkreślali mniej lub bardziej wyraźnie, że korzeni tego fenomenu na gruncie syryjskim należy szukać w specyficznym ascetyzmie charakteryzującym chrześcijaństwo syryjskie u jego początków. Jego inność, pomimo późniejszych reform upodabniających do znanych z Egiptu form życia monastycznego doszła do głosu w referacie wybitnego znawcy reformatora życia mnichów w klasztorach syryj-

skich za czasów Abrahama z Kashkar, Sabino Chialá (na zdjęciu) ze wspólnoty z Bose w Włoszech. Kolejne referaty ukazywały rolę, jaką odgrywali mnisi w życiu Kościoła czy wspólnoty wiernych. Także tu wyraźnie było widać inność. Syryjski mnich, nawet anachoreta, nie jest poza wspólnotą, ale jest w nią integralnie włączony. Nawet żyjąc na pustyni, nawet będąc rekluzem, odgrywa on konkretną rolę w lokalnej społeczności, stając się punktem odniesienia, a tradycja udawania się do niego po słowo dotyczy nie tylko osób pragnących pójść radykalnie drogą rad ewangelicznych, ale także prostych wiernych, którzy praktykowali zwyczaj, by ważne decyzje podejmować po „udaniu się po słowo” do *abby*.

W symposium uczestniczyły trzy osoby z Polski, w tym jedna – pani Izabela Jarosz, wykładowca patrologię – reprezentowała Instytut Katolicki. Na jej zaproszenie pojawił się na spotkaniu piszący te słowa. Naszą reprezentację domykała doktorantka z Warszawy, pani Aleksandra Kubiak.

ks. Jan Żelazny

Fundacja im. Świętej Królowej Jadwigi dla Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

ul. Kanonicza 25
31-002 Kraków

Numer rachunku bankowego:

Bank Pekao s.a.

IBAN: PL19124045331111000054311945

SWIFT CODE: PKOPPLPW

www.upjp2.edu.pl/fundacja, e-mail: fundacja@upjp2.edu.pl

Integracyjne spotkanie wigilijne

Zgodnie z coroczną tradycją, w mroźny zimowy dzień 17 grudnia 2009 roku, spotkali się przedstawiciele pięciu krakowskich uczelni, a wśród nich przedstawiciele władz: Prorektor ds. Kształcenia AGH prof. dr hab. inż. Zbigniew Kąkol, Prorektor ds. Studenckich PK dr hab. inż. Leszek Mikulski, Prorektor ds. Studenckich UEK dr hab. inż. Andrzej Chochół, Prorektor ds. Studenckich UP prof. dr hab. Roman Malarz, Prorektor ds. Ogólnych i Studenckich UPJPII ks. prof. dr hab. Maciej Ostrowski, pełnomocnicy rektorów ds. osób niepełnosprawnych: dr Janina Filek (UEK), dr Małgorzata Trojańska (UP), mgr Jan Ortyl (PK), mgr Katarzyna Kutek Śladek (UPJPII) oraz kierownik Biura ds. Osób Niepełnosprawnych AGH mgr inż. Andrzej Wójtowicz, pracownicy biur ds. ON i inni wymienionych uczelni oraz rzesze studentów. Spotkanie odbyło się w holu Pawilonu Sportowego UEK przy ul. Rakowickiej.

Zebranych gości powitał Prorektor UEK dr hab. inż. Andrzej Chochół. Kolejno za tak liczne przybycie podziękowała wszystkim dr Janina Filek, przekazała życzenia spokojnych i radosnych Świąt Bożego Narodzenia oraz pomyślności w nadchodzącym roku. Prorektorzy pozostałych uczelni także prze-

kazali wszystkim życzenia radości i pomyślności, a tradycyjne opłatki, którymi dzielili się uczestnicy pobłogosławił ks. prof. dr hab. Maciej Ostrowski, prorektor UPJPII. Prorektorom zostały również wręczone pamiątkowe choinki wykonane przez osoby o obniżonej sprawności intelektualnej, podczas warsztatów terapii zajęciowej, a dostarczone przez dr Małgorzatę Trojańską (UP). Nad przebiegiem oficjalnej części spotkania czuwał rzecznik prasowy UEK Piotr Bednarski.

Po tymże etapie spotkania nastąpiło indywidualne dzielenie się opłatkiem i składanie sobie ciepłych życzeń świątecznych i noworocznych. Uczestnikom, jak podczas każdej Wigilii, zapewniono tradycyjny poczęstunek – barszczyk z uszkami, pyszne ryby i sałatki. Spotkanie Wigilijne uświetnił swoim występem chór studentów Uniwersytetu Ekonomicznego, przedstawiając piękny repertuar tradycyjnych polskich kolęd. W tak miłej i przyjaznej atmosferze trwał Oplątek aż do późnego wieczora, gdzie szczęśliwi goście opuścili Uniwersytet z kolędami na ustach i radością w sercu.

Monika Piega

Nowy gmach Biblioteki

Kilkuletnie starania władz Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie, podjęte w celu pozyskania dodatkowych środków zewnętrznych na finansowanie budowy nowoczesnego budynku Biblioteki PAT, zaowocowały ostatecznie podpisaniem 30 grudnia 2008 r. z Instytucją Zarządzającą Małopolskim Regionalnym Programem Operacyjnym 2007 – 2013 umowy „Budowa Biblioteki Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie – dokończenie”. Na podstawie tej umowy (a także późniejszych aneksów) Urząd Marszałkowski ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego przeznaczył do czerwca 2010 r. 26.163.180,66 zł. Całkowita wartość projektu wynosi 31.795.562,55 zł.

W ramach projektu zostanie dokończona budowa i zakupione wyposażenie Biblioteki. Pracami budowlanymi wykończeniowymi objęte zostanie 7 529 m² budynku, zakupione zostanie wyposażenie sali konferencyjnej, czytelnicy, magazynów otwartych, sal pracy zespołowej oraz czytelnicy multimedialnej dla pracowników naukowych i dydaktycznych oraz studentów. Przewidziano zastosowanie nowoczesnych rozwiązań architektonicznych, materiałowych oraz organizacyjnych. W wyniku realizacji inwestycji powstanie nowoczesny, ergonomiczny budynek, dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych.

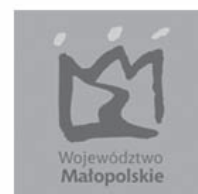

Do dnia 31 grudnia 2009 r. zrealizowano następujący zakres prac: zakupiono wyposażenie sali konferencyjnej, wyłoniono wykonawców prac budowlanych wykończeniowych (CHEMOBUDOWA S.A. – umowa z dnia 15 kwietnia 2009 r.) oraz dostawy systemu zabezpieczenia zbiorów Biblioteki (RFID – umowa z dnia 5 stycznia 2010 r.). Na dostawę pozostałego wyposażenia ogłoszono przetarg nieograniczony w dniu 21 grudnia 2009 r.

Lucja Kucmin-Węglarczyk

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Czym jest uniwersytet?

By odpowiedzieć na to pytanie, należy cofnąć się do początków tej instytucji, a raczej do tych zjawisk, które zaowocowały powstaniem zjawiska nazwanego uniwersytetem. Jego początków współcześni badacze dopatrują się w instytucji, jaka rozwinęła się w późnym antyku na pograniczu Imperium Rzymskiego, w dwóch granicznych miastach: rzymskiej Odessie i perskim Nissibis.

Zacznijmy od początku. Do starożytnej Edessy przybywali młodzi ludzie z Imperium Perskiego od II wieku. Jednak napięcia pomiędzy dwoma imperiami czyniły pobyt *Persów*, jak ich nazywano (choć byli z pochodzenia Aramejczykami, Syryjczykami), coraz trudniejszym. Nic więc dziwnego, że w IV i V wieku młodzi ludzie uczęszczający na zajęcia mieszkali razem. Z czasem niektórzy z nich sami zostawali nauczycielami i pozostawali w tym mieście. Niczym nie różniło się to na razie od późnoantycznej koncepcji szkoły zgromadzonej wokół mistrza. Ale pojawiało się *novum*. Persowie, zarówno uczniowie, jak i nauczyciele, stanowili jedną społeczność. Za czasów Narsaia do obcości związanej z przynależnością państwową dochodzi jeszcze jedna. Persowie, trzymając się tej nazwy, zaczęli być zwolennikami egzegetycznych metod antiocheńskich, co w ogniu sporów chrystologicznych każe podejrzewać ich o sprzyjanie nestorianizmowi. Z tym piętnem zostanie usunięty z miasta jeden z najwybitniejszych przedstawicieli egzegezy syryjskiej, Narsai. Uda się on na wygnanie wraz z uczniami i pozostałymi nauczycielami pochodzenia perskiego. Odejdą do ziemi rodzinnej, a za cel obiorą sobie Nissibis, miasto, w którym biskupem był Bar Sauma, przyjaciel Narsaia. I to w tym mieście, pod opieką *króla królów*, uciekinierzy podejmują decyzję brzemienną w skutki – postanawiają kontynuować swoją działalność szkolną w ramach wspólnoty, która schroniła się w Nissibis. Tworzą wspólnotę uczniów i profesorów różnych dyscyplin, wspólnotę życia, nauki, zamieszkania, pierwszą *universitas*.

Przenieśmy się na zachód Europy prawie tysiąc lat wstecz. Z czego powstają uniwersytety Paryża i Oxfordu? Ze wspólnot studentów i nauczycieli, którzy pragną poza zakonnymi murami razem poszukiwać prawdy, chcą się uczyć. To dlatego najstarsze w Oxfordzie kolegium nosi nazwę *Magna Aula Universitatis* – wielka sala mieszkalna. Pierwsze uczelnie, Paryż i Oxford, przypominają w wielu wymia-

rach mnichów, ale tym, co nieustannie jest przywoływane, jest wspólnota uczniów i nauczycieli. To ona w strajku paryskim uzyskuje prawo do niezależności i rozpoczyna własny, niezależny byt.

Bo uniwersytet zaczyna się tam, gdzie powstaje przedziwna wspólnota uczniów i nauczycieli, studentów i profesorów, pragnących razem poszukiwać prawdy. Bo uniwersytet to nie jest kwestia fakultetów, budynków czy dekretów. Uniwersytet to wspólnota. Tam, gdzie w imię prawdy ona powstaje, tam zaczyna się coś, co przekracza granicę zwykłych ludzkich ustaleń, tam tworzy się środowisko poznania, środowisko prawdy. I to środowisko staje się żyzną ziemią, na której może wyrosnąć Boże ziarno, na której dokonuje się rozwój ducha. Nie wolno o tym zapomnieć, gdyż to jest istota.

Dziś wspólnota studentów i profesorów Akademii spotyka się przy ołtarzu, by w tym świętym czasie w symboliczny sposób przełamać się opłatkiem. Chcemy z Chrystusem i poprzez Niego tworzyć naszą wspólnotę, chcemy być razem. Złączeni umiłowaniem prawdy, złączeni jej poszukiwaniem, chcemy tworzyć wspólnotę. I choć nie jest to wspólnota zamieszkania, choć nie ma dziś tak wyraźnych elementów tworzących jej widzialną strukturę, to jednak wspólnota ta jest silna *nami*. Dlatego chcemy, by była ona prawdziwą *universitas* – wspólnotą poszukujących prawdy, nazwaną Uniwersytetem Paryskim Jana Pawła II.

Nie zapomnijmy jednak o istocie, o tym, co tworzy naszą wspólnotę. Istotą jest nasze pragnienie prawdy, którą, niezależnie od fakultetów, odnaleźliśmy w Jezusie Chrystusie, tym, który jak sam powiedział, narodził się na to, aby dać świadectwo Prawdzie. Niech ona będzie naszym udziałem z łaski i miłosierdzia Pana naszego, Jezusa Chrystusa, któremu wraz z Ojcem i Duchem Świętym chwała, cześć i panowanie przez wszystkie wieki wieków. Amen.

ks. Jan Żelazny

Spotkanie opłatkowe. Kazanie wygłoszone
16.12.2009 w kościele św. Marka

Opłatek dla kapłanów

Słowo szczególnego pozdrowienia kieruję do Jego Magnificencji Księdza Rektora i Profesorów Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II.

(...) Mijający rok obfitował w ważne wydarzenia. Przypomnę tylko kilka dat, które przeszły do historii.

Niewątpliwie na pierwszym miejscu trzeba wymienić wydarzenie, które bardzo uradowało nasze serca i potwierdziło naszą nadzieję na wyniesienie do chwały ołtarzy Ojca Świętego Jana Pawła II. Tym wydarzeniem był dekret o heroiczności cnót Sługi Bożego. To ważny etap kanonicznych procedur, za co szczerze dziękujemy Ojcu Świętemu Benedyktowi XVI. Jesteśmy mu również wdzięczni za potwierdzenie cudu spełnionego za wstawiennictwem bł. Stanisława Kazimierczyka. Jest to otwarcie drogi do rychłej kanonizacji i radości Krakowa z nowego Świętego.

Wydarzeniem na miarę dziejów było powołanie Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. To sprawa o wielkiej doniosłości dla nauki i formacji intelektualnej studentów – także kleryków. Uniwersytet już uzyskał aprobatę polskiego Sejmu i Senatu, a także zatwierdzenie ze strony Prezydenta. Dzięki temu będzie stawiany na równi ze wszystkimi uczelniami wyższymi w Polsce, z możliwością dotacji na rozwój.

Wydarzeniem rangi międzynarodowej był Kongres dla Pokoju „Ludzie i Religie”, który odbił się głośnym echem w całym świecie. Była to również wielka promocja naszego miasta i Kościoła.

Nie sposób nie wspomnieć o jeszcze jednym doniosłym wydarzeniu z udziałem Kościoła krakowskiego, jakim był Kongres Kultury Polskiej.

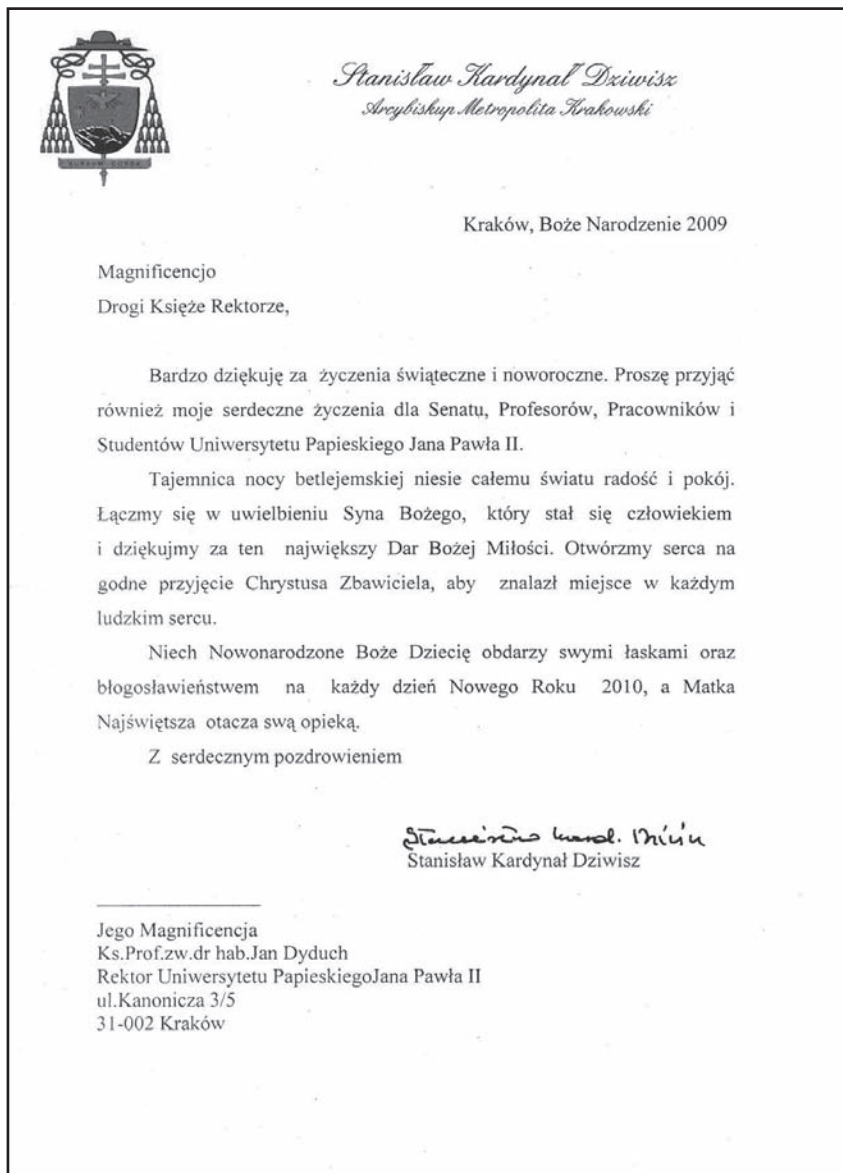
W tym roku wspólnie z wielką rodziną św. Franciszka świętowaliśmy 800-lecie jej błogosławionej obecności w życiu i posłudze Kościoła.

Uczestniczyliśmy również w dziękczynieniu Ojców Benedyktynów za ich powrót do tynieckiego opactwa po 90 latach.

Z radością i wdzięcznością dla Boga i ludzi mogliśmy śledzić bardzo pomyślny postęp prac przy budowie Centrum Jana Pawła II „Nie lękajcie się” w Łagiewnikach.

Było oczywiście wiele innych wydarzeń, które zapisały się złotymi zgłoskami na kartach historii, ale trudno je wszystkie teraz wymieniać. Za udział w tych wydarzeniach wszystkim zainteresowanym bardzo dziękuję.

kard. Stanisław Dziwisz
Opłatek dla kapłanów, 23.12.2009

List rektora na drugi dzień Świąt Bożego Narodzenia 2009 roku

Umiłowani w Chrystusie Siostry i Bracia!

W radosną pieśń Aniołów „Chwała na wysoko-
ści Bogu, a na ziemi pokój Ludziom dobrej woli”,
którą Kościół sławi narodzenie naszego Pana, Jezu-
sa Chrystusa, liturgia wprowadza dzisiaj postać św.
Szczepana, męczennika, który „pełen łaski i mocy
działał cuda i znaki wielkie wśród ludu” (Dz 6,8).
Stał się on znakiem sprzeciwu wobec ówczesne-
go świata, reprezentowanego przez tych, o których
mówi autor Dziejów Apostolskich: „A oni podnieśli
wielki krzyk, zatkali sobie uszy i rzucili się na niego
wszyscy razem. Wyrzucili go poza miasto i kamie-
nowali...” (Dz 7,57).

1. Orszak wyznawców Jezusa, który zapoczątko-
wał pierwszy męczennik, św. Szczepan, przemierza
świat poprzez wieki. Nie jest to marsz triumfalny –
towarzyszają mu prześladowania i męczeństwo. Mówi
o tym Jezus w dzisiejszej Ewangelii: „Miejcie się na
bacznosci przed ludźmi. Będą was wydawać sądom
i w swych synagogach będą was biczować” (Mt
10,17). Tak było przez całe dzieje chrześcijaństwa,
i tak jest współcześnie. Mogłoby się wydawać, że
w naszej epoce, w której tak wiele mówi się i pisze
o godności człowieka, o jego prawach i wolności,
nie ma miejsca na prześladowania za wiarę czy po-
glądy religijne. Często jest wprost przeciwnie.
Sytuacja niekiedy staje się dramatyczna i alarmują-
ca. Informacje dochodzące z różnych stron świata,
zwłaszcza z Azji i Afryki, są niepokojące. Wiado-
mości te są podawane nieśmiało i mają bardzo małą
siłę przebicia. W niewielkim stopniu docierają do
opinii publicznej. Można powiedzieć, że świat za-
chowuje wobec tych faktów zadziwiający milczenie.
Milczą najpotężniejsze środki przekazu, milczą naj-
bardziej wpływowi politycy, dziennikarze, działacze
społeczni. Takie milczenie jest karygodne. Według
ostatniego raportu organizacji *Pomoc Kościołowi
w Potrzebie* każdego roku za wiarę w Chrystusa gi-
nie około 170 000 chrześcijan. W wielu regionach
świata kamienowanie św. Szczepana, o którym sły-
szeliśmy w dzisiejszym czytaniu, staje się nie tyle
przywoływaniem odległej historii, ile wydarzeniem
dziejącym się dziś, na naszych oczach. Rzucanie
chrześcijan na pożarcie dzikim zwierzętom, opisane
w Sienkiewiczowskim *Quo vadis*, odnajdujemy we

współczesnej rzeczywistości. To prawda, że Kościół
zawsze wzrastał dzięki krwi męczenników, czę-
sto nazywanej „nasieniem chrześcijaństwa”. Mówił
o tym papież Benedykt XVI w katechezie o św. Szcze-
panie: „W dziejach Kościoła zawsze będzie męka,
prześladowanie. I właśnie prześladowanie staje się
źródłem misji dla nowych chrześcijan”. Jednak nam
nie wolno pozostawać obojętnymi na los naszych
prześladowanych braci-chrześcijan. Nie możemy
milczeć. Obowiązuje nas solidarność i niesienie im
wielorakiej pomocy. Dlatego tak potrzebne i waż-
ne są akcje przypominające o dziejącym się złu, jak
choćby Dzień Solidarności z Kościołem Prześlado-
wanym, który po raz pierwszy obchodziliśmy w Pol-
sce 8 listopada tego roku.

2. Prześladowanie wierzących jawi się we współ-
czesnym świecie także przez działania zmierzające
do usuwania krzyży z miejsc publicznych. Agresyw-
ny ateizm nasilił w ostatnich miesiącach walkę z naj-
bardziej podstawowym znakiem chrześcijaństwa,
jakim jest krzyż naszego Pana, Jezusa Chrystusa.
Przejawem tego jest orzeczenie Trybunału Strasbur-
skiego z 3 listopada bieżącego roku, który przychy-
lił się do skargi obywatelki Włoch i orzekł, że krzyż
wiszący w sali szkolnej narusza wolność religijną
i ma zostać usunięty. Co więcej, Trybunał ten na-
kazał usunięcie krzyży ze wszystkich włoskich szkół
publicznych. Nie jest naszym zadaniem prowadze-
nie polemiki z naruszającym prawo do wolności re-
ligijnej i zasadę tolerancji wyrokiem Europejskiego
Trybunału Praw Człowieka. Jest jednak naszym obo-
wiązkiem, który wyrażamy poprzez ten list, obro-
na Jezusowego krzyża – symbolu nie tylko miłości
i chrześcijańskiej wiary, ale też uniwersalnych war-
tości, takich jak wolność, pokój i godność człowieka.
Do tego wzywał nas Sługa Boży Jan Paweł II pod-
czas VI pielgrzymki do Ojczyzny, 6 czerwca 1997
roku: „Umiłowani bracia i siostry, nie wstyďte się
krzyża... Brońcie krzyża”. A dalej mówił: „Dzięku-
jemy Bożej Opatrzności za to, że krzyż powrócił do
szkół, urzędów publicznych, szpitali. Niech tam po-
zostanie”. Niech wszędzie pozostanie krzyż – znak
wolności, bo jak oznajmia nam św. Paweł Apostoł:
„Ku wolności wyswobodził nas Chrystus. A zatem
trwajcie w niej i nie poddawajcie się na nowo pod

jarzmo niewoli” (Ga 5,1). Jezus – prawdziwy Bóg i prawdziwy człowiek – przybity do krzyża, najpełniej przekazuje nieprzemijającą prawdę o wolności i godności człowieka, którą przesycona jest cała Ewangelia. Z krzyża Chrystus głosi prawdę o miłości Boga do człowieka, która w nim znalazła swój najgłębszy wyraz: „Tak Bóg umiłował świat, że Syna swego Jednorodzonego dał...” (J 3,16).

3. Trzeba z bólem powiedzieć, że krzyż Chrystusa ma także w Polsce pewną grupę przeciwników, którzy chcieliby go usunąć z miejsc publicznych. Nie wolno nam zapominać, iż w czasach dyktatury komunistycznej byliśmy świadkami wielokrotnego usuwania krzyża z miejsc publicznych. Ten fakt był barometrem wolności. Łamanie praw człowieka, gwałcenie wolności obywatelskiej, deptanie godności osoby ludzkiej zawsze było związane z usuwaniem krzyży, zaś czasom tak zwanych „odwilży”, połączonych z okresowym przywracaniem wolności, towarzyszyło ponowne wieszanie krzyży. Prawdą zatem jest, że Chrystusowy krzyż to symbol wiary, miłości, wolności i godności ludzkiej, ale to także symbol historii, kultury i tożsamości europejskiej. Nie ma Europy bez krzyża – Europa bez krzyża nie jest sobą. Dlatego każdy, kto chciałby usuwać krzyże, powinien usłyszeć zdecydowane „nie”. Należy się zatem cieszyć, że w związku z próbami usuwania

krzyży pojawiło się tak wielu obrońców krzyża Jezusowego. Możemy mieć nadzieję, że za nimi pójda następni.

W szeregi obrońców krzyża wpisuje się nasza uczelnia – Uniwersytet Papieski Jana Pawła II, utworzony przez Ojca Świętego Benedykta XVI 19 czerwca 2009 roku z Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie. Ten nowy Uniwersytet Papieski jest wspaniałym darem dla Krakowa i dla całej naszej Ojczyzny. Wśród wielu wyzwań ma on ważne posłannictwo – głoszenie prawdy o krzyżu, znaku wiary, nadziei, miłości i pokoju, dzięki któremu możemy odnaleźć prawdę o wolności i godności człowieka. W spełnianiu tego zadania potrzebujemy Waszego duchowego i materialnego wsparcia. Za dotychczasowe ofiary serdecznie dziękujemy, mówiąc staropolskie „Bóg zapłać”.

Podczas Świąt Bożego Narodzenia i w całym nadchodzącym Nowym Roku niech Wam towarzyszy piękno i dobro Krzyża Chrystusowego, niosącego nadzieję, miłość, wolność i pokój. Amen.

ks. prof. dr hab. Jan Maciej Dyduch
rektor

Słowo Metropolity Krakowskiego

Cieszę się z powstania Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, który kontynuuje wielką tradycję Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego i Papieskiej Akademii Teologicznej. Powstanie Uniwersytetu Papieskiego było wielkim pragnieniem Sługi Bożego Jana Pawła II, które spełniło się dzięki przychylności Ojca Świętego Benedykta XVI i władz państwowych naszej Ojczyzny. Jest hołdem, jaki Kraków i Polska pragnie złożyć największemu z rodu Polaków.

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, wierny swojemu Patronowi, pragnie służyć człowiekowi naszych czasów w jego poszukiwaniach głębszego poznania Boga i świata oraz w promocji wartości chrześcijańskich we współczesnym społeczeństwie. Proszę wszystkich o życzliwość i wsparcie naszej Uczelni.

Stanisław Kard. Dziwisz
Metropolita Krakowski

Opłatek na Uniwersytecie Jagiellońskim

*Magnificencjo,
Panie i Panowie –
przedstawiciele naszej Almae Matris Jagellonensis!*

1. Dziękuję Panu Rektorowi za dobre słowa i życzenia, wypowiedziane w imieniu społeczności Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Spotykamy się w przeddzień Wigilii Bożego Narodzenia. Co roku pochylamy się nad niepojętą tajemnicą Boga, który stał się człowiekiem. Jego przyjście na świat przed ponad dwoma tysiącami lat uważamy za przełomowy moment w dziejach człowieka. Od tego przyjścia zaczęliśmy na nowo liczyć czas. Zwykle nazywamy ten czas naszą erą. Jest to jednak Jego era – era Jezusa Chrystusa.

Mówię o tym jako biskup Krakowa. Jako jeden z uczniów Mistrza z Nazaretu. Zdaję sobie również sprawę, że nie wszyscy podzielają moją wiarę. Nie wszyscy dzielą naszą wiarę. Jedno jest pewne: prawdy i wartości zapisane w Ewangelii Jezusa Chrystusa stały się prawdami i wartościami, które legły u podstaw naszej europejskiej kultury i cywilizacji. Ich szczególnym imieniem jest miłość i pojednanie, solidarność i braterstwo. W naszej polskiej tradycji święta Bożego Narodzenia przypominają nam o tych prawdach i tych wartościach.

2. Spotkaniom wigilijnym towarzyszy łamanie się opłatkiem, czyli chlebem. Ten gest jest tak oczywisty, tak pierwotny, że nie wymaga wyjaśnienia. Moglibyśmy przytoczyć słowa Jezusa: „Ja jestem chlebem życia” (J 6, 48). Moglibyśmy również przytoczyć słowa z modlitwy, której On sam nas nauczył: „Chleba naszego powszedniego daj nam dzisiaj” (Mt 6, 11). Chleb jest symbolem życia. Łamanie się chlebem to dzielenie się życiem. Ofiarując drugiemu człowiekowi chleb, ofiaruję mu to, co najcenniejsze. Ofiaruję mu akceptację, przyjaźń i miłość. Ofiaruję mu wszystko. Ofiaruję mu życie.

3. Przez całe wieki Uniwersytet Jagielloński dzielił się prawdą – niczym chlebem – z Polską i Europą. Tutaj najtęższe umysły naszych rodaków poszukiwały prawdy o Bogu, człowieku i otaczającym go świecie. Tutaj nadal dokonuje się to samo dzieło! Jesteśmy wdzięczni Wszechnicy Jagiellońskiej za jej trudną, ale jakże potrzebną posługę myślenia.

4. Szczególnym studentem Uniwersytetu był Karol Wojtyła, który przeszedł do historii jako Jan Paweł II. W tym roku przeżywalismy trzydziestą rocz-

nicę jego pierwszej pielgrzymki do Ojczyzny w 1979 roku. Wiemy, jak bardzo to wydarzenie wpłynęło na dalsze losy Polski i Europy, których dojrzałym owocem było powstanie w następnym roku „Solidarności”. Wprawdzie ten owoc został ukrzyżowany przez stan wojenny, ale ostatecznie żarliwe pragnienie wolności i suwerenności naszego Narodu zostało zaspokojone w 1989 roku.

5. Magnificencjo, szanowni Państwo, korzystając z okazji, chciałbym wyrazić moją głęboką wdzięczność Uniwersytetowi Jagiellońskiemu za kilka spraw.

Dziękuję za wielkie zaangażowanie Uniwersytetu w Międzynarodowy Kongres dla Pokoju „Ludzie i Religie” we wrześniu bieżącego roku. Przeżyliśmy wspaniały wieczór w waszym Auditorium Maximum 6 września oraz w następnych dniach. Na cały świat popłynęło z Krakowa przesłanie pokoju, braterstwa i solidarności, dzięki między innymi zgodnej współpracy Uniwersytetu Jagiellońskiego i Kościoła krakowskiego. Kongres stał się wielkim wydarzeniem, a jego przesłanie odebrał cały świat.

Dziękuję za współpracę z Kościołem krakowskim w ramach wrześniowego Kongresu Kultury Polskiej. Mam nadzieję, że nasz wspólny, krakowski głos został dosłyszany.

I wreszcie dziękuję za stałą, niezmienną życzliwość dla środowisk intelektualnych Kościoła krakowskiego. Ta życzliwość znajduje obecnie szczególnego adresata w nowym Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II. Łączy nas wspólne dziedzictwo. Łączą nas, a nie dzielą, trudne chwile sprzed kilkudziesięciu lat. Dziś kroczymy samodzielnie, ale przecież razem. Razem szukamy prawdy. Razem dzielimy się nią z nowym pokoleniem. Razem służymy świętej sprawie człowieka.

6. Magnificencjo, szanowni Państwo, życzę całemu środowisku Uniwersytetu Jagiellońskiego radości i pokoju. Życzę entuzjazmu i wytrwałości w poszukiwaniu prawdy we wszystkich dziedzinach nauki. Życzę satysfakcji w przekazywaniu prawdy o człowieku i otaczającej go rzeczywistości. Życzę docierania do źródeł prawdy. Życzę dochodzenia do Tajemnicy, która nas przerasta. Tę tajemnicę kontemplujemy podczas obecnych Świąt.

*kard. Stanisław Dziwisz
Collegium Novum, 23 XII 2009*

Ustawa z dnia 2 grudnia 2009 r.

Dziennik Ustaw z 2009 r. Nr 219 poz. 1710

USTAWA

z dnia 2 grudnia 2009 r.

o zmianie ustawy o finansowaniu Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie z budżetu państwa oraz ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej

(Dz. U. z dnia 22 grudnia 2009 r.)

Art. 1. W ustawie z dnia 26 czerwca 1997 r. o finansowaniu Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie z budżetu państwa (Dz. U. Nr 103, poz. 680 oraz z 2005 r. Nr 164, poz. 1365) wprowadza się następujące zmiany:

1) tytuł ustawy otrzymuje brzmienie:

"Ustawa z dnia 26 czerwca 1997 r. o finansowaniu Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie z budżetu państwa";

2) art. 1 otrzymuje brzmienie:

"Art. 1. Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie otrzymuje dotacje i inne środki z budżetu państwa na zasadach określonych dla uczelni publicznych."

Art. 2. W ustawie z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 29, poz. 154, z późn. zm.1)) w art. 9 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

"2) Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie,"

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

1) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1990 r. Nr 51, poz. 297, Nr 55, poz. 321 i Nr 86, poz. 504, z 1991 r. Nr 95, poz. 425 i Nr 107, poz. 459, z 1993 r. Nr 7, poz. 34, z 1994 r. Nr 1, poz. 3, z 1997 r. Nr 28, poz. 153, Nr 96, poz. 590 i Nr 141, poz. 943, z 1998 r. Nr 89, poz. 375, Nr 106, poz. 688 i Nr 117, poz. 757, z 2000 r. Nr 120, poz. 1268 oraz z 2004 r. Nr 68, poz. 623.

SECRETARIA STATVS

Ex Aedibus Vaticanis, die XV Decembris MMIX

Eminentissime ac Reverendissime Domine,

Beatissimus Pater laeto animo accepit nuntium tuum et humanissimas gratias quas tibi egisti de Decreto, die 19 mensis Iunii huius anni promulgato, quo Cracoviae instituta est Pontificia Studiorum Universitas Iohannis Pauli II.

Summus Pontifex, qui personam et opus Praedecessoris Sui maxime aestimat, libenti animo respondere cupiens hoc pietatis fideique testimonium, ex imo corde Te, Eminentissime ac Reverendissime Domine, salutem atque omnia bona vicissim Tibi precatur, Benedictionem Apostolicam amatissima impertiens.

Haec sane Tibi, qui etiam mihi plena urbanitate verba misisti, rescribere, in Domino profiteor me Tibi dedidum.

Tharcisio Card. Bertone
Secretarius Status

Em.mo ac Rev.mo Domino

Domino Mariano S.R.E. Cardinali JAWORSKI

Archiepiscopo olim Metropolitae Leopoltano Lathorum

Genova, die 15 Octobris MD 2009

Beatissime Pater!

Gratia Tuae magnanimitatis ac praesentis aeternae communitatis studium et professorum nec non tota Ecclesia Encyclicaliter Pontificia Universitate Iohannis Pauli II, quae et Tibi decreti, die 19 Iunii promulgati, super constituta est, in gaudio affectu magno. Scio quidem, quantum in doctrina catholica Magister Petrus semper valeat, etiam atque etiam vult. In hoc Magister: in te enim non solum mente credo profunde, sine minima dubitatione.

Quis cum illa sint, ego quoque, qui operam ac matrem circa Pontificia Academiae Theologicae Cracoviae transformationem in universitatem alio modo debere, gratias maximas Tibi, Beatissime Pater, pro Tua solertia à de Pontificia Universitate Encyclicaliter promissis, ex tuo pacto ago tibi. Per Tuam benedictionem ad id tempus Encyclicaliter sciam quidem, et in domo, sine momentis Iohannis Pauli II, Praedecessoris Tui Dilectissimi, curas et

Deum omnipotentem semper precor, ut Tu, Beatissime Pater, Spiritu Sancto inspirante opus Nostrae Evangelisationis in Jesu Christi Ecclesiae gloriae pro animo invicem promovam.

In spiritu obedientiae et filii affectu salutem

Mariano S.R.E. cardinali Javorski

Sommo Pontifici
Benedetto XVI
Città del Vaticano

Genova, die 15 Octobris MD 2009

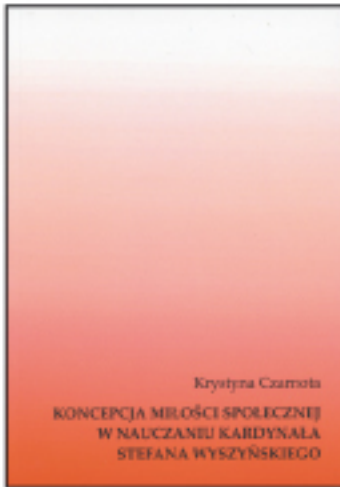
Eminentissime Princeps,

Antequam cum affectu rursus Vestram Eminentiam petere audeo, si non litteris Suae Sanctitati Benedicto PP. XVI tandem dignaris. Quibus gratia scilicet, parte ex mea quoque, Beatissimo Patri per Pontificia Universitate Iohannis Pauli II Cracoviae super constituta antea libero ago.

Te, Eminentissime Princeps, propitio Deo, Caritati Eternae, commendo, ac pro Tibi in Christo gratias debitasque perscrivo

Mariano S.R.E. cardinali Javorski

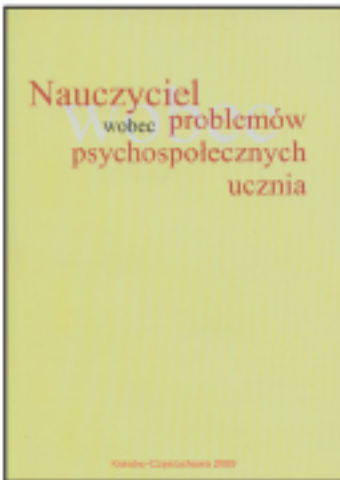
Sua Eminencia
Tharcisio card. Bertone
Segretario di Stato
Città del Vaticano

Życie człowieka oparte na miłości jest jednym z głównych tematów poruszanych w nauczaniu społecznym prymasa Stefana Wyszyńskiego. Idea cywilizacji miłości głoszona przez niego jest wyrazem troski o dobro człowieka, jego odpowiedzialność za świat i czynienie go bardziej ludzkim. Miłość pochodzi od Boga, który pierwszy umiłował człowieka i wezwał go do miłości, którą ma realizować w stosunku do bliźnich, zwłaszcza potrzebujących pomocy. Refleksja na temat miłości społecznej ukazana jest na tle historii Ojczyzny i w świetle przemian społecznych. Na plan pierwszy prymas Wyszyński wysunął w miłości sprawy Ojczyzny i Kościoła, apelował do ludzi Kościoła, aby czynili go Kościołem miłości. W czasach, gdy „cywilizacja śmierci” zagraża „cywilizacji życia”, konieczne jest urzeczywistnianie cywilizacji miłości. Miłość stanowi najgłębszy sens życia chrześcijańskiego. Miłość jest zdolna tworzyć społeczności, wywiera pozytywny wpływ na kształtowanie życia społecznego. Prymas nawoływał do przeniknięcia miłością wszystkich płaszczyzn ludzkiego życia: osobistego, rodzinnego, zawodowego, gospodarczego, narodowego i politycznego. Chrześcijanie mają nieść miłość każdemu, nawet nieprzyjaciolom. Miłość jest jedynym sposobem wyjścia ze złej sytuacji, i tylko droga miłości prowadzi do doskonałości chrześcijańskiej.

Renata Dulian

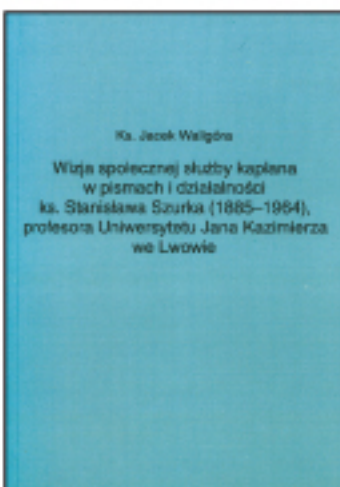
Nauczyciel wobec problemów psychospołecznych ucznia, red. Norbert Pikuła, Kraków 2009, s. 119

Publikacja zawiera artykuły z sympozjum, które odbyło się w gmachu Wyższego Seminarium Duchownego Archidiecezji Częstochowskiej, zorganizowane przez tamtejszy Instytut Teologiczny, a w szczególności Podyplomowe Studium Doskonalenia Katechetów. Problemy młodego pokolenia analizowane są zarówno od strony ucznia, jak i nauczyciela, patrzy się na nie zarówno od strony duchownych, jak i świeckich. Ks. Janusz Mastalski analizuje problem syndromu uzależnienia cywilizacyjnego i jego toksyczne skutki. Globalizm połączony z chaosem aksjologicznym sprawia, że współczesny człowiek staje się coraz bardziej zagubiony, dlatego też młodemu człowiekowi trzeba pomóc odnaleźć się w fascynującej, ale pełnej pułapek rzeczywistości. Analizuje się subkulturowe aspekty problematyki narkotykowej, postawy i zachowania młodzieży oparte na zemście, podejmuje się problem syndromu wypalenia zawodowego nauczycieli, interwencji wobec zagrożonych samobójstwem, a problem ten wśród dzieci i młodzieży osiąga coraz większą skalę. Kryzys samobójczy polega na tym, że osoba doświadcza sytuacji lub wydarzenia jako przeszkody nie do zniesienia, której zaakceptowanie przekracza możliwości i sposoby radzenia sobie z trudnościami przez danego człowieka.

Renata Dulian

Ks. Jacek Waligóra, Wizja społecznej służby kapłana w pismach i działalności ks. Stanisława Szurka (1885-1964), prof. Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie, Kraków 2009, s. 204

Ks. Stanisław Szurek urodził się 3 kwietnia 1885 roku w Męcinie Wielkiej, w parafii Kobylanka, w powiecie Biecz. Był czwartym z dwanaściorga dzieci Andrzeja i Ludwiki Waligóry z domu Kosiba. Z kart historii diecezji lwowskiej niewiele można wyczytać na jego temat. Pozostawił po sobie bogaty materiał pisarski, wiele artykułów i książek. Był wykładowcą liturgiki, hodegetyki i ascetyki, z zamiłowaniem zajmował się historią, która stanowiła dla niego źródło badań chrześcijańskich postaw i zachowań. Ks. Stanisław Szurek jako pierwszy z polskich teologów zajął się od strony naukowej przygotowaniem materiału do pracy wychowawczej dla ojca duchownego. W swojej pracy habilitacyjnej *Ojciec duchowny i jego praca w seminarium kleryków* przedstawił podstawowe założenia pracy ojca duchownego i obszerny spis literatury na ten temat. Rozpoznanie powołania uważał za jeden z najważniejszych elementów formacji seminaryjnej. Modlitwa według niego jest fundamentem pracy formacyjnej, a następnie fundamentem kapłaństwa. Ważnym elementem jest również formacja intelektualna. Jednak do najważniejszych elementów formacji należy Eucharystia, która zawsze w historii Kościoła była i pozostanie w centrum formacji. Pomocą w dobrej realizacji kapłaństwa jest kierownictwo duchowe. Autor prezentowanej monografii uważa ks. Stanisława Szurka za prekursora odnowy formacji kapłańskiej.

Renata Dulian